

z dnia 26 czerwca 2003 r.

o nasiennictwie

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa reguluje sprawy:

- 1) rejestracji odmian roślin uprawnych gatunków określonych w załączniku nr 1 oraz innych gatunków roślin uprawnych, których materiał siewny będzie używany do uszlachetniania gatunków określonych w tym załączniku;
- 2) wytwarzania, oceny oraz obrotu i kontroli materiału siewnego gatunków odmian roślin uprawnych, o których mowa w pkt 1, oraz gatunków odmian roślin uprawnych użytkowanych jako rośliny ozdobne.

2. Przepisy ustawy nie dotyczą:

- 1) materiału siewnego roślin uprawnych, przeznaczonego do krajów niebędących członkami Unii Europejskiej, z wyjątkiem odmian roślin rolniczych objętych systemem oceny określonej przez Organizację Współpracy Ekonomicznej i Rozwoju (OECD);
- 2) leśnego materiału rozmnożeniowego.

Art. 2. 1. W rozumieniu ustawy określenie:

- 1) odmiana — oznacza zbiorowość roślin lub ich części, jeżeli części te są zdolne do wytworzenia całej rośliny, w obrębie botanicznej jednostki systematycznej najniższego znanego stopnia:

- a) którą można określić na podstawie przejawianych właściwości wynikających z określonego genotypu lub kombinacji genotypów,
  - b) którą można odróżnić od innej zbiorowości roślin na podstawie co najmniej jednej przejawianej właściwości,
  - c) która nie zmienia się po kolejnym rozmnożeniu albo na końcu właściwego jej cyklu rozmnożeń lub krzyżowań, podanego przez hodowcę;
- 2) odmiana mieszańcowa — oznacza odmianę wytworzoną każdorazowo przez krzyżowanie określonych zbiorowości roślin, zgodnie z podanym przez hodowcę tej odmiany sposobem i kolejnością;
  - 3) składnik odmiany mieszańcowej — oznacza odmianę lub linię rośliny wykorzystywaną w procesie wytwarzania odmiany mieszańcowej;
  - 4) odmiana miejscowa — oznacza zbiorowość roślin w obrębie gatunku roślin uprawnych powstałą w wyniku długotrwałego oddziaływania miejscowych czynników przyrodniczych i rolniczych, a nie w wyniku prac hodowlanych;
  - 5) zachowanie odmiany — oznacza działalność zmierzającą do wytworzenia materiału siewnego tej odmiany, która zapewni jej charakterystyczne właściwości, wyrównanie i trwałość;
  - 6) materiał siewny — oznacza rośliny lub ich części przeznaczone do siewu, sadzenia, szczepienia, okulizacji lub innego sposobu rozmnażania roślin, w tym z zastosowaniem metod biotechnologii;
  - 7) materiał siewny kategorii elitarny — oznacza:
    - a) materiał siewny bazowy wytworzony przez hodowcę i przeznaczony do produkcji materiału siewnego kategorii kwalifikowany,
    - b) materiał siewny przedbazowy stanowiący rozmnożenia poprzedzające materiał siewny bazowy i na wniosek hodowcy przeznaczony do produkcji materiału siewnego bazowego lub kategorii kwalifikowany;
  - 8) materiał siewny kategorii kwalifikowany — oznacza materiał siewny wyprodukowany bezpośrednio z materiału bazowego i przeznaczony do produkcji materiału siewnego kategorii kwalifikowany kolejnych rozmnożeń lub do produkcji innej niż produkcja materiału siewnego;
  - 9) materiał siewny kategorii standard — oznacza:
    - a) nasiona roślin warzywnych pochodzące z rozmnożenia materiału siewnego kategorii elitarny, kategorii kwalifikowany lub materiału siewnego wytworzonego przez hodowcę i przeznaczone do produkcji innej niż produkcja materiału siewnego,
    - b) materiał rozmnożeniowy winorośli pochodzący z rozmnożenia materiału kategorii elitarny, kategorii kwalifikowany lub kategorii standard i przeznaczony głównie do produkcji innej niż produkcja materiału siewnego;
  - 10) materiał siewny kategorii handlowy — oznacza materiał siewny określonych gatunków roślin pastewnych, oleistych lub włóknistych spełniający wymagania jakościowe określone dla tej kategorii;
  - 11) materiał rozmnożeniowy roślin ozdobnych — oznacza nasiona, części roślin lub rośliny, łącznie z podkładkami, przeznaczone do rozmnażania i produkcji roślin ozdobnych;
  - 12) materiał szkółkarski — oznacza materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy roślin sadowniczych;
  - 13) materiał szkółkarski CAC (Conformitas agraria communitatis) — oznacza materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy roślin sadowniczych inny niż materiał siewny kategorii elitarny i kategorii kwalifikowany;
  - 14) materiał rozmnożeniowy roślin warzywnych — oznacza części roślin lub rośliny, łącznie z podkładkami, z wyjątkiem nasion, przeznaczone do rozmnażania i produkcji roślin warzywnych;
  - 15) materiał nasadzeniowy roślin warzywnych i ozdobnych — oznacza całe rośliny uzyskane z materiału rozmnożeniowego przeznaczone do nasadzeń innych niż produkcja materiału siewnego;
  - 16) materiał rozmnożeniowy winorośli — oznacza sadzonki i szczepy ukorzenione, pędy jednoroczne i pędy niezdrewniałe, podkładki, zrazy i sadzonki szkółkarskie przeznaczone do rozmnażania i produkcji winorośli;
  - 17) partia materiału siewnego — oznacza określoną ilość:
    - a) materiału siewnego odmiany jednorodnej pod względem jej właściwości,
    - b) materiału siewnego mieszanek o określonym przez przedsiębiorcę składzie kilku odmian lub gatunków roślin uprawnych,
    - c) jednostek materiału rozmnożeniowego lub nasadzeniowego możliwą do zidentyfikowania ze względu na jego jednorodność i pochodzenie;
  - 18) stopień kwalifikacji — oznacza kolejne rozmnożenie materiału siewnego w obrębie kategorii;
  - 19) obrót — oznacza oferowanie do sprzedaży, sprzedaż, dostawę materiału siewnego lub inny sposób dysponowania tym materiałem, z wyjątkiem materiału siewnego przeznaczonego do:
    - a) oceny i kontroli,
    - b) przerobu, uszlachetniania i pakowania,
    - c) innych celów niż siew i sadzenie,
    - d) celów naukowych, doświadczalnych i hodowli roślin;
  - 20) hodowca — oznacza osobę, która:
    - a) wyhodowała albo odkryła i wyprowadziła odmianę albo

- b) jest lub była pracodawcą lub zleceniodawcą osoby, o której mowa w lit. a, albo
  - c) jest następcą prawnym osób, o których mowa w lit. a lub lit. b, albo
  - d) zachowuje odmianę;
- 21) producent — oznacza osobę fizyczną, prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która wytwarza materiał siewny;
- 22) przedsiębiorca — oznacza przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej zajmującego się materiałem siewnym;
- 23) dostawca — oznacza producenta lub przedsiębiorcę zajmującego się materiałem szkółkarskim, materiałem rozmnożeniowym lub nasadzeniowym roślin warzywnych i ozdobnych, wpisanego do rejestru producentów na podstawie odrębnych przepisów;
- 24) państwa członkowskie — oznacza państwa będące członkami Unii Europejskiej;
- 25) państwa trzecie — oznacza państwa niebędące członkami Unii Europejskiej;
- 26) wspólnotowy katalog — oznacza wykaz odmian rolniczych i warzywnych Unii Europejskiej dopuszczonych do obrotu na terytorium państw członkowskich.

2. Przepis ust. 1 pkt 20 lit. a nie dotyczy osób, które wyhodowały albo odkryły i wyprowadziły odmianę na podstawie umowy o pracę albo innej umowy, chyba że umowy te stanowią inaczej.

Art. 3. Do postępowania w sprawach uregulowanych w ustawie stosuje się przepisy o postępowaniu administracyjnym, chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej.

Rozdział 2

Rejestracja odmian

Art. 4. 1. Rejestr odmian, zwany dalej „krajowym rejestrem”, prowadzi się dla gatunków odmian określonych w załączniku nr 1, z wyjątkiem odmian użytkowanych w celach ozdobnych.

2. Krajowy rejestr prowadzi Centralny Ośrodek Badań Odmian Roślin Uprawnych, zwany dalej „Centralnym Ośrodkiem”.

Art. 5. 1. Z zastrzeżeniem ust. 3, odmianę wpisuje się do krajowego rejestru, jeżeli jest odrębna, wyrównana i trwała oraz jeżeli:

- 1) ma zadowalającą wartość gospodarczą — w przypadku gatunków roślin uprawnych określonych w załączniku nr 2;

2) hodowca:

- a) nadał odmianie nazwę zgodnie z wymaganiami, o których mowa w art. 8 ust. 1,
- b) zachowuje odmianę i posiada jej materiał siewny w ilości wystarczającej do prowadzenia badań tej odmiany.

2. Przepis ust. 1 pkt 1 nie dotyczy odmian rolniczych, zarejestrowanych w innym państwie członkowskim na podstawie badań wartości gospodarczej, jeżeli ich materiał siewny będzie wytwarzany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z przeznaczeniem do obrotu na terenie innych państw członkowskich.

3. Odmianę miejscową wpisuje się do krajowego rejestru, jeżeli ma znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, biorąc pod uwagę:

- 1) opis odmiany potwierdzający charakterystyczne właściwości tej odmiany;
- 2) dostępne wyniki badań tej odmiany;
- 3) informacje uzyskane w trakcie jej uprawy, reprodukcji lub innego jej wykorzystania.

Art. 6. 1. Odmianę uznaje się za odrębną, jeżeli w dniu złożenia wniosku o wpis do krajowego rejestru różni się ona w sposób wyraźny co najmniej jedną właściwością od innej odmiany:

- 1) odnośnie do której został złożony wniosek o wpis do rejestru lub która została wpisana do rejestru w państwie członkowskim, lub
- 2) która jest wpisana do wspólnotowych katalogów odmian lub na listy odmian w państwie członkowskim.

2. Odmianę uznaje się za wyrównaną, jeżeli, przy uwzględnieniu sposobu rozmnażania właściwego dla tej odmiany, jest ona wystarczająco jednolita pod względem właściwości branych pod uwagę przy badaniach odrębności, jak również innych właściwości użytych do opisu tej odmiany.

3. Odmianę uznaje się za trwałą, jeżeli jej charakterystyczne właściwości uwzględnione przy badaniach jej odrębności, jak również inne właściwości użyte do opisu tej odmiany nie zmieniają się po jej rozmnożeniu.

Art. 7. Za odmianę o zadowalającej wartości gospodarczej uważa się odmianę, która w porównaniu do odmian wpisanych do krajowego rejestru ma takie właściwości, które powodują poprawę wartości gospodarczej w uprawie oraz w przerobie i użytkowaniu materiału ze zbioru lub wyrobów wytworzonych z tego materiału.

Art. 8. 1. Nazwa odmiany nie może:

- 1) być taka sama jak nazwy lub podobna do nazw odmian należących do tego samego lub pokrewnego gatunku, występujących na terytorium państw członkowskich lub trzecich, jak również nazw od-

mian chronionych wyłącznym prawem hodowcy do odmiany lub wpisanych do odpowiednich rejestrów odmian państw członkowskich, chyba że odmiana nie jest już chroniona lub nie znajduje się w obrocie, a jej nazwa nie była powszechnie znana;

- 2) budzić powszechnego sprzeciwu;
- 3) wprowadzać w błąd co do hodowcy, jej właściwości lub wartości użytkowych;
- 4) być tożsama lub podobna do innych określeń używanych powszechnie w obrocie;
- 5) naruszać prawa osób trzecich do znaków towarowych;
- 6) zawierać wyrazów „odmiana” lub „odmiana mieszańcowa”;
- 7) składać się z samych cyfr ani rozpoczynać się od cyfry.

2. Jeżeli nazwa odmiany jest nieodpowiednia, Centralny Ośrodek wyznacza hodowcy 14-dniowy termin podania na piśmie propozycji nowej nazwy.

3. Obowiązek stosowania nazwy odmiany dotyczy każdego, kto jej materiał siewny lub materiał ze zbioru ocenia, reklamuje lub wprowadza do obrotu.

4. Nazwa odmiany podlega ochronie od dnia wydania decyzji o wpisaniu jej do krajowego rejestru, a w przypadku skreślenia jej z rejestru — dopóki jej materiał siewny znajduje się w obrocie.

Art. 9. 1. Odmianę wpisuje się do krajowego rejestru na wniosek hodowcy albo jego pełnomocnika, z wyjątkiem odmiany miejscowej, którą wpisuje się na wniosek podmiotu zachowującego tę odmianę.

2. Pełnomocnikiem hodowcy może być osoba fizyczna, prawna albo jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej mająca miejsce zamieszkania albo siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innych państw członkowskich.

3. Jeżeli hodowca ma miejsce zamieszkania albo siedzibę w państwie trzecim, to wniosek o wpis do rejestru składa jego pełnomocnik.

Art. 10. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, terminy składania wniosku o wpis odmiany do krajowego rejestru, biorąc pod uwagę biologiczne właściwości danego gatunku rośliny.

Art. 11. 1. Wniosek o wpis odmiany do krajowego rejestru składa się do Centralnego Ośrodka.

2. Wniosek o wpis odmiany do krajowego rejestru zawiera:

- 1) imię, nazwisko i adres miejsca zamieszkania hodowcy albo nazwę i adres jego siedziby;
- 2) nazwę rodzaju lub gatunku rośliny w języku polskim i po łacinie;

- 3) oznaczenie odmiany na etapie hodowli;
- 4) proponowaną nazwę odmiany;
- 5) wskazanie miejsca zachowania odmiany;
- 6) wskazanie kraju wyhodowania albo odkrycia i wprowadzenia odmiany;
- 7) oświadczenie hodowcy, że odmiana jest albo nie jest genetycznie zmodyfikowana;
- 8) informację o złożeniu wniosku o wpis odmiany do rejestru lub o przyznaniu wyłącznego prawa hodowcy do odmiany w innym państwie członkowskim lub trzecim.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się:

- 1) upoważnienie do reprezentowania hodowcy we wszystkich sprawach związanych z wpisem odmiany do krajowego rejestru, jeżeli wniosek składa pełnomocnik hodowcy;
- 2) opis odmiany albo opis składników odmiany mieszańcowej (kwestionariusz techniczny);
- 3) informację o pochodzeniu, schemacie hodowli i strukturze odmiany;
- 4) wyniki przeprowadzonego w Rzeczypospolitej Polskiej badania wartości gospodarczej odmiany w przypadku gatunków roślin określonych w załączniku nr 2;
- 5) pisemną zgodę hodowcy:
  - a) składników odmiany mieszańcowej na ich wykorzystanie do hodowli, jeżeli składnik tej odmiany mieszańcowej jest chroniony wyłącznym prawem hodowcy do odmiany,
  - b) odmiany macierzystej chronionej wyłącznym prawem hodowcy do odmiany, jeżeli została wykorzystana do hodowli odmiany pochodnej;
- 6) kopię zezwolenia ministra właściwego do spraw środowiska na uwolnienie do środowiska organizmu genetycznie zmodyfikowanego;
- 7) kopię dowodu uiszczenia opłaty za złożenie wniosku o wpis odmiany do krajowego rejestru.

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku o wpis odmiany do krajowego rejestru oraz wzór kwestionariusza technicznego, mając na względzie ujednolicenie postępowania w sprawie wpisu odmiany do rejestru.

5. Dane, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i 3, nie mogą być udostępniane bez pisemnej zgody hodowcy.

6. Jeżeli złożono wnioski nieróżniące się wyraźnie od siebie, to pierwszeństwo wpisu do rejestru ma ta odmiana, w stosunku do której wniosek wpłynął wcześniej do Centralnego Ośrodka, co potwierdza nadany każdemu z wniosków numer wpływu.

Art. 12. 1. Przed wpisaniem odmiany do krajowego rejestru Centralny Ośrodek przeprowadza badania odrębności, wyrównania i trwałości, zwane dalej „badaniami OWT”, zgodnie z metodykami określonymi przez Międzynarodowy Związek Ochrony Nowych Odmian Roślin (UPOV) lub badania wartości gospodarczej odmiany, zwane dalej „badaniami WGO”.

2. Badania, o których mowa w ust. 1, są prowadzone przez okres niezbędny do dokonania oceny, czy dana odmiana jest odrębna, wyrównana i trwała lub posiada zadowalającą wartość gospodarczą.

3. Badanie odmiany zgłoszonej do wpisu do krajowego rejestru rozpoczyna się w najbliższym sezonie wegetacyjnym następującym po terminie złożenia wniosku.

4. Przed rozpoczęciem badań OWT lub WGO Centralny Ośrodek zawiadamia pisemnie hodowcę o terminie rozpoczęcia i przewidywanym terminie zakończenia badań.

5. Hodowca jest obowiązany dostarczyć nieodpłatnie do Centralnego Ośrodka materiał siewny w celu przeprowadzenia badań OWT lub WGO.

6. Materiał siewny dostarczony do badań OWT lub WGO powinien być wolny od organizmów kwarantannowych.

7. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, niezbędną do przeprowadzenia badań OWT lub WGO ilość materiału siewnego oraz terminy, w jakich materiał ten należy dostarczyć do Centralnego Ośrodka, biorąc pod uwagę biologiczne właściwości danego gatunku rośliny.

8. Jeżeli hodowca nie dostarczy materiału siewnego odmiany do badań OWT lub WGO, wniosek o wpisanie odmiany do krajowego rejestru pozostawia się bez rozpoznania.

9. Jeżeli Centralny Ośrodek nie prowadzi badań OWT dotyczących danego gatunku, może:

- 1) zlecić przeprowadzenie tych badań lub ich części innemu podmiotowi albo
- 2) uznać wyniki badań OWT wykonanych za granicą — na koszt hodowcy, jeżeli wyrazi on pisemną zgodę.

10. Centralny Ośrodek, przed zleceniem wykonania badań OWT albo przed uznaniem wyników badań OWT, przekazuje hodowcy na piśmie wysokość kosztów związanych z tymi badaniami.

11. Jeżeli hodowca w terminie 30 dni od dnia otrzymania informacji o wysokości kosztów, o których mowa w ust. 10, nie dokona wpłaty na rachunek wskazany przez Centralny Ośrodek, wniosek o wpisanie odmiany do krajowego rejestru pozostawia się bez rozpoznania.

Art. 13. 1. Hodowca w czasie trwania badań OWT lub WGO jest obowiązany:

- 1) prowadzić dokumentację dotyczącą zachowania odmiany, która powinna zawierać dane o wytwarzaniu wszystkich rozmnożeń poprzedzających otrzymanie materiału siewnego kategorii elitarny;
- 2) umożliwić Centralnemu Ośrodkowi przeprowadzanie kontroli obejmującej:
  - a) dokonanie przeglądu roślinnych materiałów hodowlanych i hodowlanego materiału siewnego,
  - b) pobranie próbek kontrolnych materiału siewnego w celu sprawdzenia tożsamości odmiany,
  - c) sprawdzenie dokumentacji, o której mowa w pkt 1, i posiadanej bazy hodowlanej;
- 3) udzielać, na wniosek Centralnego Ośrodka, pisemnych wyjaśnień i informacji niezbędnych do przeprowadzenia badań OWT lub WGO.

2. Jeżeli w trakcie badań OWT lub WGO nastąpiła zmiana hodowcy, nowy hodowca jest obowiązany pisemnie zawiadomić o tym Centralny Ośrodek w terminie 30 dni od dnia, w którym nastąpiła zmiana hodowcy.

3. Do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2, dołącza się kopię dokumentów potwierdzających prawo hodowcy do odmiany.

4. Hodowcy umożliwia się zapoznanie się z przebiegiem oraz wynikami badań OWT lub WGO jego odmiany.

Art. 14. 1. Po przeprowadzeniu badań OWT lub WGO dyrektor Centralnego Ośrodka wydaje decyzję w sprawie wpisania odmiany do krajowego rejestru.

2. Dyrektor Centralnego Ośrodka odmawia, w drodze decyzji, wpisania odmiany do krajowego rejestru, jeżeli odmiana nie spełnia warunków, o których mowa w art. 5 ust. 1 lub ust. 3.

3. Od decyzji w sprawie wpisania odmiany do krajowego rejestru przysługuje hodowcy odwołanie do ministra właściwego do spraw rolnictwa.

4. Hodowca odmiany wpisanej do krajowego rejestru otrzymuje raport końcowy dotyczący badań OWT.

5. Centralny Ośrodek może udostępnić jednostce, która prowadzi rejestr odmian w innym państwie członkowskim, raport końcowy dotyczący badań OWT wpisanych do krajowego rejestru.

6. Hodowca, którego odmiana została wpisana do krajowego rejestru, przekazuje Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa próbkę materiału siewnego niezbędną do dokonania badań kontrolnych.

7. Przepis ust. 6 nie dotyczy odmian materiału szkółkarskiego, winorośli i ziemniaka.

8. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w drodze rozporządzenia, określi wielkość próbki, o której mowa w ust. 6, mając na względzie właściwe dokonanie badań kontrolnych.

Art. 15. 1. Każdy może zgłosić pisemne zastrzeżenia do dyrektora Centralnego Ośrodka w sprawie wpisania

odmiany do krajowego rejestru, jeżeli posiada dokumenty lub informacje potwierdzające, że:

- 1) odmiana nie spełnia warunków, o których mowa w art. 5 ust. 1, lub
- 2) hodowca nie jest uprawniony do złożenia wniosku o wpis odmiany do krajowego rejestru.

2. Centralny Ośrodek, w terminie 14 dni od dnia rozstrzygnięcia zastrzeżeń dotyczących wpisu odmiany do krajowego rejestru, pisemnie informuje zgłaszającego zastrzeżenia o ich uwzględnieniu lub o odmowie ich uwzględnienia.

3. Pisemna informacja, o której mowa w ust. 2, zawiera uzasadnienie określające przyczyny uwzględnienia albo nieuwzględnienia zastrzeżeń dotyczących wpisu odmiany do krajowego rejestru.

4. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń z przyczyny, o której mowa w ust. 1 pkt 2, i złożenia wniosku o wpis odmiany do krajowego rejestru przez uprawnionego hodowcę, uznaje się wyniki badań OWT lub WGO dotyczące danej odmiany.

Art. 16. 1. Z zastrzeżeniem ust. 2, decyzje w sprawie wpisu odmiany do krajowego rejestru, przedłużenia wpisu i skreślenia odmiany z krajowego rejestru dyrektor Centralnego Ośrodka wydaje po zasięgnięciu opinii odpowiedzialnej komisji do spraw rejestracji odmian, działającej w zakresie:

- 1) roślin zbożowych;
- 2) kukurydzy;
- 3) roślin strączkowych;
- 4) roślin motylkowatych drobnonasiennych i traw;
- 5) roślin korzeniowych;
- 6) ziemniaka;
- 7) roślin oleistych;
- 8) roślin włóknistych;
- 9) winorośli.

2. Zasięgnięcia opinii komisji nie wymaga decyzja dotycząca odmiany, w przypadku której nie bada się wartości gospodarczej, oraz decyzja o skreśleniu odmiany z powodu, o którym mowa w art. 23 ust. 1.

3. Komisja do spraw rejestracji odmian liczy od 3 do 7 członków, spośród których wybiera się przewodniczącego, powoływanych przez ministra właściwego do spraw rolnictwa na wniosek dyrektora Centralnego Ośrodka spośród przedstawicieli organizacji naukowych, zawodowych i gospodarczych zainteresowanych użytkowaniem odmian i ochroną różnorodności biologicznej.

4. Kadencja członków komisji do spraw rejestracji odmian trwa 4 lata.

5. Członkom komisji do spraw rejestracji odmian za udział w posiedzeniu przysługują diety oraz zwrot kosztów podróży na obszarze kraju w oparciu o przepisy wydane na podstawie art. 77⁵ § 2 ustawy z dnia

26 czerwca 1974 r. — Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.¹⁾).

6. Koszty działalności komisji do spraw rejestracji odmian pokrywa Centralny Ośrodek.

Art. 17. 1. Krajowy rejestr jest jawny i zawiera:

- 1) określenie gatunku rośliny w języku polskim i po łacinie oraz nazwę odmiany;
- 2) imię, nazwisko i adres miejsca zamieszkania hodowcy lub jego pełnomocnika albo nazwę i adres siedziby hodowcy lub jego pełnomocnika;
- 3) datę wpisania odmiany do krajowego rejestru lub datę skreślenia jej z krajowego rejestru;
- 4) oznaczenie kraju hodowcy;
- 5) wskazanie dokumentów, na podstawie których dokonano wpisu, przedłużenia okresu wpisu albo skreślenia odmiany z rejestru;
- 6) informację wskazującą, czy odmiana jest genetycznie zmodyfikowana.

2. Odmiana wpisana do krajowego rejestru otrzymuje numer rejestrowy, który składa się z kolejnego numeru w rejestrze oraz wielkiej litery wskazującej daną grupę roślin.

3. Dla poszczególnych grup roślin ustala się następujące oznaczenia literowe:

- 1) R — rośliny rolnicze;
- 2) W — rośliny warzywne;
- 3) S — rośliny sadownicze.

4. W krajowym rejestrze w ramach roślin warzywnych wyodrębnia się odmiany, których materiał siewny może być uznany za:

- 1) materiał siewny kategorii elitarny, kategorii kwalifikowany lub kategorii standard — lista A;
- 2) materiał siewny kategorii standard — lista B.

Art. 18. 1. Wpisu do krajowego rejestru dokonuje się na okres:

- 1) 25 lat — w przypadku odmian drzew i winorośli,
- 2) 20 lat — w przypadku odmian krzewów i bylin,
- 3) 10 lat — w przypadku odmian pozostałych gatunków roślin

— licząc od roku kalendarzowego następującego po roku, w którym dokonano wpisu odmiany do krajowego rejestru.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805 oraz z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1160, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679.

2. Na wniosek hodowcy okres wpisu odmiany do krajowego rejestru może być przedłużony odpowiednio o 25, 20 i 10 lat, jeżeli odmiana ta nadal spełnia wymagania dotyczące odrębności, wyrównania i trwałości, jest uprawiana i ma znaczenie gospodarcze albo znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej.

3. Wniosek o przedłużenie okresu wpisu odmiany do krajowego rejestru powinien być złożony co najmniej 2 lata przed upływem tego okresu.

4. Wniosek złożony po upływie terminu określonego w ust. 3 pozostawia się bez rozpoznania.

5. Wpis odmiany do krajowego rejestru jest ważny do czasu zakończenia badań, od których jest uzależnione wydanie decyzji o przedłużeniu okresu wpisu w krajowym rejestrze.

Art. 19. 1. Po wpisaniu odmiany do krajowego rejestru hodowca jest obowiązany do zachowania tej odmiany przez okres wpisu w rejestrze; przepisy art. 13 stosuje się odpowiednio.

2. Przepis ust. 1 dotyczy także odmian wpisanych do wspólnotowych katalogów, a niewpisanych do krajowego rejestru, jeżeli ich zachowanie ma być prowadzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Hodowca w celu zachowania odmiany zgłasza do Centralnego Ośrodka, na piśmie, następujące informacje:

- 1) imię, nazwisko i adres miejsca zamieszkania hodowcy albo nazwę i adres jego siedziby;
- 2) nazwę rodzaju lub gatunku rośliny w języku polskim i po łacinie;
- 3) wskazanie kraju wyhodowania albo odkrycia i wprowadzenia odmiany;
- 4) nazwę odmiany;
- 5) wskazanie dotychczasowych miejsc i proponowanego miejsca zachowania odmiany;
- 6) oświadczenie hodowcy, że odmiana jest albo nie jest genetycznie zmodyfikowana;
- 7) opis odmiany, a w przypadku odmian mieszańcowych także opis jej składników, pochodzące z jednostek odpowiedzialnych za rejestrację odmian.

4. Hodowca dostarcza do Centralnego Ośrodka próbkę materiału siewnego odmiany, o której mowa w ust. 1 i 2.

5. Centralny Ośrodek prowadzi listę hodowców zachowujących odmiany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 20. Po wpisaniu odmiany do krajowego rejestru Centralny Ośrodek przeprowadza badania OWT.

Art. 21. Hodowca, którego odmiana została zgłoszona do wpisu do krajowego rejestru albo wpisana do tego rejestru, jest obowiązany poinformować Centralny Ośrodek o zgłoszeniu, wpisaniu, przedłużeniu okre-

su wpisu, skreśleniu albo wycofaniu wniosku o wpis odmiany do odpowiednich rejestrów państw członkowskich oraz o zmianach nazwy tej odmiany w terminie 60 dni od dnia uzyskania z państw członkowskich informacji o powstaniu tych zmian.

Art. 22. 1. Za złożenie wniosku o dokonanie wpisu odmiany do krajowego rejestru, badanie OWT lub WGO, wpis do krajowego rejestru i utrzymanie odmiany w krajowym rejestrze, złożenie wniosku o przedłużenie okresu wpisu Centralny Ośrodek pobiera opłaty.

2. Jeżeli w tym samym roku kalendarzowym badania OWT są wykonywane w celu wpisania odmiany do krajowego rejestru i w celu przyznania wyłącznego prawa do tej odmiany, to za badania te pobiera się jedną opłatę.

3. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, stawki opłat, o których mowa w ust. 1, sposób oraz termin ich uiszczania, mając na uwadze zróżnicowane koszty ponoszone przez Centralny Ośrodek związane z prowadzeniem badań i rejestracją odmian poszczególnych gatunków roślin.

Art. 23. 1. Odmianę skreśla się z krajowego rejestru, jeżeli:

- 1) nie jest odrębna;
- 2) nie spełnia wymagań dotyczących wyrównania lub trwałości;
- 3) upłynął okres wpisu w krajowym rejestrze;
- 4) zagraża zdrowiu ludzi, zwierząt lub roślin;
- 5) hodowca:
  - a) złożył wniosek o skreślenie jej z krajowego rejestru lub
  - b) zalega od co najmniej 6 miesięcy z uiszczeniem opłat, o których mowa w art. 22 ust. 1.

2. Przepis ust. 1 pkt 5 lit. a nie dotyczy sytuacji, gdy odmiana wpisana do krajowego rejestru jest nadal zachowywana.

3. Odmianę można skreślić z krajowego rejestru, jeżeli:

- 1) hodowca:
  - a) nie dostarcza informacji niezbędnych do jej badania i oceny lub
  - b) zaprzestał zachowywania odmiany, lub
  - c) nie dostarcza bezpłatnie materiału siewnego odmiany w ilości wystarczającej do dokonania badań, lub
  - d) uniemożliwia przeprowadzenie kontroli zachowania odmiany, lub
  - e) nie nadał odmianie nowej nazwy, gdy nazwa odmiany wpisanej do krajowego rejestru nie spełnia wymagań, o których mowa w art. 8 ust. 1;

- 2) odmiana przestała mieć zadowalającą wartość gospodarczą;
- 3) odmianę zarejestrowano na podstawie fałszywych dowodów.

Art. 24. 1. W celu sporządzenia opisowych list odmian zawierających informacje o plonach, cechach jakościowych i użytkowych odmian dokonuje się badań WGO gatunków roślin warzywnych i sadowniczych wymienionych w załączniku nr 3, po ich wpisaniu do krajowego rejestru.

2. Opisowe listy odmian mogą być również sporządzane dla odmian wymienionych w załączniku nr 2, na podstawie badań WGO dokonanych przed wpisaniem odmiany do krajowego rejestru oraz na podstawie stałych lub okresowych badań WGO odmian wpisanych do krajowego rejestru, zwanych dalej „porejestrowym doświadczeniem odmianowym”.

Art. 25. 1. Porejestrowe doświadczenie odmianowe prowadzi Centralny Ośrodek we współpracy z samorządami województw i izbami rolniczymi.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy badań odmian tych gatunków roślin, w przypadku których przeprowadza się badania w celu sporządzenia list opisowych odmian.

3. Porejestrowe doświadczenie odmianowe prowadzi się zgodnie z metodyką opracowaną przez Centralny Ośrodek dla ważnych gospodarczo gatunków roślin na obszarze województwa.

4. Na podstawie wyników porejestrowego doświadczenia odmianowego Centralny Ośrodek w porozumieniu z samorządem województwa i izbą rolniczą ustala listę zalecanych do uprawy odmian na obszarze województwa.

Art. 26. Przepisy art. 13—15, 18, 19, 21 i 23 dotyczące hodowcy stosuje się odpowiednio do podmiotu zachowującego odmianę miejscową.

Rozdział 3

Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych

Art. 27. 1. Centralny Ośrodek jest państwową jednostką budżetową podległą ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w drodze rozporządzenia, nadaje statut Centralnego Ośrodka, uwzględniając jego organizację i zakres zadań.

Art. 28. 1. Centralny Ośrodek realizuje zadania określone w przepisach ustawy i w przepisach o ochronie prawnej odmian roślin.

2. Realizując zadania, o których mowa w ust. 1, Centralny Ośrodek w szczególności:

- 1) sporządza i udostępnia:
  - a) informacje o odmianach wpisanych do krajowego rejestru,

- b) opisy botaniczne odmian wpisanych do krajowego rejestru,
- c) listy odmian rolniczych, warzywnych, sadowniczych wpisanych do krajowego rejestru,
- d) listy opisowe odmian, w których umieszcza się informacje o plonach, cechach jakościowych i użytkowych odmian,
- e) informacje o wynikach porejestrowego doświadczenia odmianowego;

2) współpracuje z:

- a) zagranicznymi jednostkami odpowiedzialnymi za rejestrację odmian i ochronę prawną odmian,
- b) Międzynarodowym Związkiem Ochrony Nowych Odmian Roślin (UPOV), Komisją Europejską i Wspólnotowym Biurem Odmian Roślin (CPVO).

Art. 29. 1. Centralny Ośrodek prowadzi badania odmian, o których mowa w art. 12, 20 i 25, we własnym zakresie lub może zlecać przeprowadzanie tych badań innym podmiotom.

2. Centralny Ośrodek może świadczyć usługi badawcze, doświadczenie, szkoleniowe lub informatyczne w zakresie nasiennictwa.

Art. 30. 1. Przychody Centralnego Ośrodka uzyskiwane ze świadczenia usług badawczych i doświadczenia niestanowiących działalności statutowej Centralnego Ośrodka, szkoleniowych i informatycznych stanowią środki specjalne w rozumieniu ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148, Nr 45, poz. 391, Nr 65, poz. 594 i Nr 96, poz. 874) i są gromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym.

2. Środkami specjalnymi, o których mowa w ust. 1, dysponuje dyrektor Centralnego Ośrodka, zgodnie z rocznym planem obejmującym przychody i rozchody.

3. Środki specjalne, o których mowa w ust. 1, przeznacza się na pokrycie kosztów usług niestanowiących działalności statutowej świadczonych przez Centralny Ośrodek.

4. W przypadku sfinansowania w pełni kosztów, o których mowa w ust. 3, pozostałe środki finansowe, o których mowa w ust. 1, mogą być przeznaczone na dofinansowanie kosztów działalności Centralnego Ośrodka, w tym szkoleń i doskonalenia zawodowego pracowników.

Art. 31. 1. Centralny Ośrodek publikuje, co dwa miesiące, w wydawanym przez siebie diariuszu, informacje o złożonych wnioskach o wpis odmiany do krajowego rejestru, o przedłużeniu okresu wpisu w krajowym rejestrze i o skreśleniu odmian z krajowego rejestru oraz propozycje nazw odmian.

2. Centralny Ośrodek corocznie publikuje listy odmian gatunków roślin uprawnych, których odmiany zostały wpisane do krajowego rejestru odmian.

Rozdział 4

Wytwarzanie i ocena materiału siewnego

Art. 32. 1. Wytwarzanie materiału siewnego rozpoczyna się od materiału wytworzonego przez hodowcę lub dostawcę danego gatunku lub odmiany i stanowi jedno lub kilka jego rozmnożeń; dla odmiany mieszańcowej wytwarzanie tego materiału obejmuje wytwarzanie składników mieszańca oraz ich krzyżowanie.

2. Przy wytwarzaniu materiału siewnego należy zapewnić w szczególności:

- 1) utrzymanie tożsamości i czystości odmianowej;
- 2) ochronę przed porażeniem chorobami i szkodnikami roślin, przenoszonymi przez materiał siewny;
- 3) uzyskanie materiału siewnego o odpowiedniej dla poszczególnych gatunków i odmian jakości, a w szczególności:
  - a) o odpowiedniej zdolności kiełkowania, czystości i wielkości zanieczyszczeń, tożsamości gatunkowej i odmianowej oraz zdrowotności,
  - b) o cechach zewnętrznych odpowiednich dla określonych gatunków i grup roślin;
- 4) wystarczającą do oceny wielkość partii materiału siewnego.

3. Przy wytwarzaniu materiału siewnego powierzchnia plantacji nasiennych roślin rolniczych nie może być mniejsza niż 0,5 ha.

4. Plantacje nasienne powinny być odpowiednio oznakowane.

Art. 33. 1. Dostawca jest obowiązany:

- 1) prowadzić dokumentację określającą etapy procesu produkcji, z uwzględnieniem:
  - a) jakości materiału użytego do produkcji,
  - b) techniki siewu, sadzenia i pikowania roślin,
  - c) sposobu rozmnażania i zbioru,
  - d) terminów i technik pakowania, przechowywania i transportu,
  - e) zakupu materiału rozmnożeniowego,
  - f) wielkości produkcji poszczególnych rodzajów materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego,
  - g) stosowania zabiegów na roślinach z użyciem środków ochrony roślin lub innych zabiegów chemicznych;
- 2) prowadzić dokumentację dotyczącą roślin zakupionych i otrzymanych od innych dostawców, będących w produkcji i wysłanych do innych dostawców;

3) informować wojewódzkiego inspektora Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, zwanego dalej „wojewódzkim inspektorem”, o wystąpieniu organizmów szkodliwych podlegających obowiązkowi zwalczania na wytwarzanym materiale rozmnożeniowym i nasadzeniowym;

4) umożliwić przeprowadzenie kontroli w zakresie wytwarzania, w tym pobieranie próbek do badań osobom upoważnionym przez wojewódzkiego inspektora;

5) udzielać informacji lub wyjaśnień na żądanie wojewódzkiego inspektora.

2. Dokumentacja, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, powinna być przechowywana przez dostawcę:

- 1) materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych — przez okres 12 miesięcy po zakończeniu cyklu produkcyjnego;
- 2) materiału szkółkarskiego — przez okres 3 lat po zakończeniu cyklu produkcyjnego.

Art. 34. 1. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w drodze rozporządzenia, może utworzyć rejon zamknięty wytwarzania materiału siewnego kategorii elitarny i kategorii kwalifikowany odmian sadzeniaków ziemniaka, zwany dalej „rejonem zamkniętym”, mając na względzie uzyskanie odpowiedniej jakości tego materiału.

2. Rejon zamknięty, o którym mowa w ust. 1, tworzy się na wniosek wojewody, po uprzednim uzyskaniu zgody Komisji Europejskiej.

3. Rejon zamknięty obejmuje obszar województwa lub jego część.

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa, tworząc rejon zamknięty, określa w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, odmiany i kategorie sadzeniaków ziemniaka, które mogą być uprawiane w tym rejonie.

5. W rejonie zamkniętym obowiązuje zakaz uprawy odmian i kategorii sadzeniaków ziemniaka innych niż określone przez ministra właściwego do spraw rolnictwa.

Art. 35. 1. Oceny materiału siewnego dokonuje, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej, wojewódzki inspektor właściwy ze względu na:

- 1) położenie plantacji — w przypadku oceny polowej;
- 2) miejsce pobierania próbek — w przypadku oceny laboratoryjnej;
- 3) miejsce zamieszkania albo siedzibę przedsiębiorcy lub miejsce dokonywania przerobu — w przypadku oceny cech zewnętrznych.

2. Jeżeli wojewódzki inspektor, o którym mowa w ust. 1, nie może dokonać oceny materiału siewnego, Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa, zwany dalej „Głównym Inspektorem”, wskaże innego wojewódzkiego inspektora, który dokona oceny tego materiału.

Art. 36. 1. Ocena materiału siewnego:

- 1) polega na sprawdzeniu, czy uprawy nasienne odpowiadają wymaganiom obowiązującym przy wytwarzaniu materiału siewnego lub czy materiał siewny odpowiada określonym wymaganiom jakościowym;
- 2) w zależności od gatunku i kategorii roślin, obejmuje wszystkie bądź jedną z następujących ocen:
  - a) ocenę polową polegającą na sprawdzeniu, czy plantacje nasienne roślin uprawnych spełniają wymagania dotyczące wytwarzania,
  - b) ocenę laboratoryjną polegającą na sprawdzeniu jakości materiału siewnego,
  - c) ocenę tożsamości odmianowej polegającą na sprawdzeniu, na każdym etapie wegetacji roślin, czy cechy odmian pozostały niezmienione w procesie rozmnażania, w celu potwierdzenia tożsamości i czystości odmianowej poszczególnych partii materiału siewnego,
  - d) ocenę cech zewnętrznych polegającą na sprawdzeniu cech materiału siewnego, w zakresie określonych wymagań.
- 6) określenie stopnia kwalifikacji wysianego materiału siewnego oraz numer i datę świadectwa jakości materiału siewnego;
- 7) numer partii materiału siewnego użytego do siewu;
- 8) informację o wystąpieniu bądź niewystąpieniu próbki do oceny tożsamości odmianowej;
- 9) oznaczenie powierzchni plantacji;
- 10) określenie roku założenia plantacji w przypadku roślin dwu- i wieloletnich;
- 11) informacje o przedplonie;
- 12) określenie przewidywanej wielkości zbioru;
- 13) określenie przewidywanej liczby etykiet;
- 14) informację, czy plantacja jest kwalifikowana zgodnie z systemem określonym przez OECD;
- 15) informację, czy plantacja jest kwalifikowana zgodnie z systemem określonym przez Europejską Komisję Gospodarczą Organizacji Narodów Zjednoczonych (UN/ECE) w przypadku sadzeniaków ziemniaka.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, metody dokonywania oceny polowej, laboratoryjnej sadzeniaków ziemniaka, cech zewnętrznych materiału siewnego oraz metody oceny polowej, laboratoryjnej i tożsamości odmianowej materiału szkółkarskiego, mając na uwadze konieczność oceny tego materiału według jednolitych zasad.

Art. 37. 1. Wniosek o dokonanie oceny materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych składa hodowca lub osoba przez niego upoważniona, która będzie prowadzić obrót tym materiałem, a wniosek o dokonanie oceny materiału szkółkarskiego — dostawca tego materiału.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się do wojewódzkiego inspektora właściwego ze względu na położenie plantacji.

3. Wniosek o dokonanie oceny, o której mowa w ust. 1, z wyłączeniem materiału szkółkarskiego, zawiera:

- 1) imię, nazwisko i adres miejsca zamieszkania przedsiębiorcy lub producenta albo nazwę i adres jego siedziby;
- 2) określenie miejsca położenia plantacji, w tym nazwę miejscowości, gminy, powiatu i województwa;
- 3) nazwę gatunku podaną w języku polskim i po łacinie;
- 4) nazwę odmiany;
- 5) formułę mieszańca — w przypadku odmian mieszańcowych;
4. Do wniosku dołącza się, w przypadku zgłaszania do oceny plantacji:
  - 1) obsianych albo obsadzonych materiałem hodowlanym:
    - a) oświadczenie hodowcy, że materiał hodowlany został wyprodukowany zgodnie z metodyką hodowli przyjętą dla zgłaszanej odmiany,
    - b) opis składników mieszańca, przy zgłaszaniu do oceny polowej odmiany mieszańcowej;
  - 2) obsianych albo obsadzonych składnikami mieszańca:
    - a) oświadczenie hodowcy, że materiał siewny składników mieszańca został wyprodukowany zgodnie z metodyką hodowli przyjętą dla zgłaszanej odmiany mieszańcowej, lub świadectwo kwalifikacji polowej składników mieszańca,
    - b) opis składników mieszańca;
  - 3) obsianych albo obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany:
    - a) protokół pobrania próbki nasion materiału siewnego do oceny tożsamości odmianowej,
    - b) oryginał lub uwierzytelnioną kopię świadectwa jakości materiału siewnego użytego do obsiania plantacji,
    - c) kopię dokumentu zakupu potwierdzającą zgodność z danymi zawartymi w świadectwie jakości, a w szczególności numer partii i numery etykiet materiału siewnego,
    - d) opis składników mieszańca, przy zgłaszaniu do oceny polowej odmiany mieszańcowej;

- 4) nasiennych sadzeniaków ziemniaka:
- świadectwo oceny laboratoryjnej,
  - świadectwo oceny cech zewnętrznych,
  - kopię dokumentu zakupu, potwierdzającą zgodność z danymi zawartymi w świadectwie, a w szczególności numer partii i numery etykiet materiału siewnego;
- 5) na których odbywa się reprodukcja nasion roślin rolniczych odmian zagranicznych nieprzeznaczonych do obrotu w kraju:
- świadectwo Międzynarodowego Związku Oceny Nasion (ISTA) lub Stowarzyszenia Agencji Urzędowej Kwalifikacji Nasion (AOSCA), z podaniem wyników wartości siewnej,
  - certyfikat stwierdzający stopień kwalifikacji lub kategorię materiału siewnego,
  - etykiety każdej partii materiału siewnego,
  - umowę na prowadzenie reprodukcji materiału siewnego określającą powierzchnię, jaka powinna być obsiana albo obsadzona, oraz masę zużytego materiału siewnego,
  - pisemną zgodę odpowiednich jednostek państw członkowskich lub trzecich, odpowiedzialnych za prowadzenie kwalifikacji na prowadzenie reprodukcji;
- 6) materiału szkółkarskiego:
- oświadczenie hodowcy, że materiał przedbazy został wyprodukowany zgodnie z metodyką hodowli przyjętą dla zgłoszonej odmiany,
  - świadectwo oceny polowej albo wypis z tego świadectwa,
  - informację o wynikach przeprowadzonych badań.
5. Przy zgłaszaniu odmiany innej niż zarejestrowana w krajowym rejestrze — wnioskodawca dołącza opis odmiany z jednostki zajmującej się rejestracją odmian w danym kraju.
6. Dane, o których mowa w ust. 4 pkt 1 lit. b, pkt 2 lit. b oraz pkt 3 lit. d, nie mogą być udostępniane bez pisemnej zgody hodowcy.
7. Wniosek o dokonanie oceny materiału szkółkarskiego zawiera:
- imię, nazwisko i adres miejsca zamieszkania dostawcy albo nazwę i adres jego siedziby;
  - informację o:
    - rodzaju materiału szkółkarskiego, jego ilości i powierzchni plantacji,
    - nazwie gatunku, odmiany, podkładki i wstawki,
    - wiekowi, formie, kategorii, statusie zdrowotności, stopniu kwalifikacji,
    - pochodzeniu tego materiału,
    - miejscu położenia plantacji,
    - przewidywanej liczbie etykiet.
8. W przypadku plantacji wieloletnich składa się jeden wniosek.
9. W przypadku zmiany danych zawartych we wniosku dotyczącym plantacji wieloletnich wnioskodawca informuje o tym wojewódzkiego inspektora właściwego ze względu na położenie plantacji.
10. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, terminy składania wniosków o dokonanie oceny poszczególnych grup roślin lub gatunków, biorąc pod uwagę cechy poszczególnych gatunków.
- Art. 38. 1.** Materiał siewny roślin rolniczych i warzywnych podlega ocenie polowej i ocenie laboratoryjnej oraz, w zależności od gatunku i kategorii, ocenie tożsamości odmianowej, ocenie cech zewnętrznych, a także ocenie laboratoryjnej sadzeniaków ziemniaka.
2. Oceny polowej roślin rolniczych i warzywnych dokonuje się na plantacjach nasiennych prowadzonych przez przedsiębiorcę lub producenta na podstawie umowy kontraktacyjnej zawartej przez tego przedsiębiorcę.
3. Materiał szkółkarski podlega ocenie polowej, ocenie cech zewnętrznych, a w zależności od gatunku i kategorii tego materiału może podlegać ocenie laboratoryjnej lub ocenie tożsamości odmianowej.
4. Materiał siewny kategorii handlowy podlega ocenie laboratoryjnej.
5. Materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy roślin warzywnych i ozdobnych podlega ocenie polowej i ocenie cech zewnętrznych.
- Art. 39. 1.** Ocenie tożsamości odmianowej podlega:
- materiał siewny kategorii elitarny i kategorii kwalifikowany przeznaczony do reprodukcji;
  - materiał oceniany zgodnie z systemem określonym przez OECD;
  - nie mniej niż 10% ocenianych partii materiału siewnego kategorii standard oraz materiału siewnego kategorii kwalifikowany nieprzeznaczonego do reprodukcji.
2. Przepis ust. 1 nie dotyczy szkółkarskiego materiału siewnego kategorii kwalifikowany i materiału szkółkarskiego CAC oraz sadzeniaków ziemniaka, a także próbek materiału siewnego przeznaczonego do celów doświadczalnych lub do kontroli.
3. Próbkę materiału siewnego do oceny tożsamości odmianowej, pobrane przez wojewódzkiego inspektora, przedsiębiorca przesyła do jednostki organizacyjnej Centralnego Ośrodka wskazanej przez tego inspektora po uprzednim ich opakowaniu i oznakowaniu.

4. Nieprzesłanie próbek danej partii materiału siewnego do oceny tożsamości odmianowej albo przesłanie ich po ustalonym terminie stanowi podstawę do:

- 1) degradacji plantacji do najniższego stopnia kwalifikacji przewidzianego dla danego gatunku;
- 2) wyłączenia plantacji z oceny przeprowadzanej zgodnie z systemem określonym przez OECD.

5. Jeżeli przy ocenie tożsamości odmianowej zostanie stwierdzony brak tożsamości odmianowej, to brak taki stanowi podstawę do dyskwalifikacji badanej partii.

6. Przepisy ust. 3—5 nie dotyczą szkółkarskiego materiału siewnego kategorii elitarny.

Art. 40. 1. Oceny tożsamości odmianowej, z zastrzeżeniem ust. 4, dokonuje odpłatnie Centralny Ośrodek według systemu oceny określonego przez OECD.

2. Centralny Ośrodek przekazuje Głównemu Inspektorowi informacje o próbkach przyjętych do oceny tożsamości odmianowej.

3. Wyniki oceny tożsamości odmianowej poszczególnych partii materiału siewnego Centralny Ośrodek niezwłocznie przekazuje na piśmie:

- 1) Głównemu Inspektorowi;
- 2) przedsiębiorcy;
- 3) hodowcy.

4. Oceny tożsamości odmianowej szkółkarskiego materiału siewnego kategorii elitarny dokonuje dostawca.

5. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wielkość próbek do oceny tożsamości odmianowej i terminy ich przesyłania, sposób ich pakowania i oznakowania oraz zakres i terminy przekazywania informacji Głównemu Inspektorowi o próbkach przyjętych do oceny tożsamości odmianowej, biorąc pod uwagę zróżnicowanie gatunków roślin rolniczych i warzywnych oraz terminy przyjmowania wniosków o dokonanie oceny materiału siewnego.

6. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, stawki opłat za dokonanie oceny tożsamości odmianowej, sposób oraz termin ich uiszczania, biorąc pod uwagę koszty oceny tożsamości odmianowej materiału siewnego ponoszone przez Centralny Ośrodek.

Art. 41. 1. Oceny polowej materiału siewnego roślin warzywnych własnych odmian, w celu uznania go za materiał siewny kategorii standard, dokonuje hodowca lub osoby fizyczne przez niego upoważnione.

2. Oceny laboratoryjnej materiału siewnego roślin warzywnych w celu uznania go za materiał siewny kategorii standard mogą dokonywać hodowcy w prowadzonych przez siebie laboratoriach, które uzyskały akredytację wojewódzkiego inspektora.

3. Oceny laboratoryjnej własnego materiału siewnego, z wyłączeniem sadzeniaka ziemniaka, nieprzeznaczonego do dalszej reprodukcji, w celu uznania go za materiał siewny kategorii kwalifikowany albo materiał siewny kategorii handlowy, mogą dokonywać przedsiębiorcy w prowadzonych przez siebie laboratoriach, które uzyskały akredytację wojewódzkiego inspektora.

4. Oceny laboratoryjnej materiału szkółkarskiego mogą dokonywać dostawcy tego materiału w prowadzonych przez siebie laboratoriach, które uzyskały akredytację wojewódzkiego inspektora.

5. Oceny laboratoryjnej, o której mowa w ust. 2—4, mogą dokonywać także niezależne laboratoria, które uzyskały akredytację wojewódzkiego inspektora, przy czym za niezależne laboratorium uznaje się laboratorium, którego działalność nie jest w żaden sposób powiązana z hodowlą, wytwarzaniem, przechowywaniem lub obrotem materiałem siewnym.

6. Wojewódzki inspektor wydaje decyzję w sprawie akredytacji, o której mowa w ust. 2—5, na wniosek hodowcy, producenta, przedsiębiorcy, dostawcy lub niezależnego laboratorium, jeżeli wnioskodawca przestrzega przepisów obowiązujących w nasiennictwie, spełnia warunki niezbędne do dokonania oceny materiału siewnego oraz daje gwarancję rzetelnego jej wykonania.

7. Wojewódzki inspektor jest uprawniony do nadzorowania i kontroli pracy akredytowanych laboratoriów w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących oceny materiału siewnego.

8. W przypadku stwierdzenia, że hodowca, producent, przedsiębiorca, dostawca lub niezależne laboratorium nie spełnia warunków niezbędnych do dokonania oceny, wojewódzki inspektor cofa decyzję o akredytacji albo nakazuje usunięcie stwierdzonych uchybień w określonym terminie.

9. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, warunki niezbędne do otrzymania akredytacji w zakresie oceny laboratoryjnej materiału siewnego oraz sposób i zakres przeprowadzania kontroli, o której mowa w ust. 7, mając na względzie warunki lokalowe, wyposażenie techniczne i kwalifikacje zawodowe osób dokonujących czynności związanych z dokonaniem oceny (analityków nasiennej).

Art. 42. 1. Oceny cech zewnętrznych szkółkarskiego materiału siewnego kategorii elitarny i kategorii kwalifikowany oraz materiału rozmnożeniowego winorośli dokonują dostawcy tego materiału.

2. Oceny polowej i oceny cech zewnętrznych materiału szkółkarskiego CAC oraz materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych dokonują dostawcy tego materiału.

Art. 43. 1. Materiał siewny znajdujący się w obrocie lub przygotowywany do obrotu podlega okresowej ocenie laboratoryjnej w zakresie zdolności kiełkowania.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w drodze rozporządzenia, określi terminy, po upływie których materiał siewny podlega ponownej ocenie laboratoryjnej, mając na względzie właściwości poszczególnych gatunków roślin w zakresie zdolności kiełkowania.

Art. 44. 1. Wojewódzki inspektor może upoważnić do dokonania oceny polowej oraz cech zewnętrznych materiału siewnego pracowników wojewódzkiego inspektoratu, zwanych dalej „upoważnionymi kwalifikatorami”.

2. Oceny polowej materiału siewnego kategorii kwalifikowany, z wyłączeniem sadzeniaków ziemniaka i roślin warzywnych, mogą dokonywać również osoby fizyczne akredytowane przez wojewódzkiego inspektora, zwane dalej „akredytowanymi kwalifikatorami”.

3. Oceny polowej plantacji obsianej materiałem siewnym, do którego są zastrzeżenia wynikające z oceny tożsamości odmianowej, dokonuje upoważniony kwalifikator.

4. Próbkę do oceny materiału siewnego, na wniosek zainteresowanego podmiotu, pobierają:

- 1) wojewódzki inspektor albo upoważnieni przez niego pracownicy wojewódzkiego inspektoratu, zwani dalej „upoważnionymi próbobiorcami”, albo
- 2) akredytowane przez wojewódzkiego inspektora osoby, zwane dalej „akredytowanymi próbobiorcami”.

5. Akredytowani kwalifikatorzy oraz akredytowani próbobiorcy wykonują czynności, o których mowa w ust. 2 i ust. 4 pkt 2, w ramach stosunku pracy.

6. Upoważnieni kwalifikatorzy lub upoważnieni próbobiorcy dokonują oceny lub pobierają próbki w ramach swoich czynności służbowych.

7. Próbkę materiału siewnego z partii, dla których wystawia się świadectwo międzynarodowe ISTA, powinny być pobierane przez osoby upoważnione przez kierownika pracowni oceny nasion wojewódzkiego laboratorium Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, posiadającej akredytację ISTA.

Art. 45. 1. Decyzję w sprawie udzielenia akredytacji w zakresie oceny polowej dotyczącej poszczególnych grup roślin oraz kategorii i stopni kwalifikacji materiału siewnego lub akredytacji próbobiorców wydaje wojewódzki inspektor, na wniosek zainteresowanej osoby.

2. Akredytacja, o której mowa w art. 44 ust. 2 i ust. 4 pkt 2, może być udzielona, jeżeli zainteresowana osoba odbyła szkolenie organizowane przez wojewódzkiego inspektora w zakresie oceny lub pobierania próbek materiału siewnego, zdała egzamin i otrzymała zaświadczenie o ukończeniu szkolenia oraz daje gwarancję rzetelnego wykonania powierzonych zadań.

3. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 2, jest ważne przez okres 5 lat od dnia jego wydania.

4. Wojewódzki inspektor cofa decyzję o udzieleniu akredytacji, jeżeli akredytowany kwalifikator lub akredytowany próbobiorca nie przestrzega przepisów w zakresie oceny i pobierania próbek materiału siewnego lub zaświadczenie, o którym mowa w ust. 2, utraciło ważność.

5. Do upoważnionych kwalifikatorów i upoważnionych próbobiorców przepisy ust. 1—3 stosuje się odpowiednio.

6. Wojewódzki inspektor jest uprawniony do kontroli czynności akredytowanych kwalifikatorów i akredytowanych próbobiorców w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących oceny lub pobierania próbek materiału siewnego.

7. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, zakres szkoleń oraz sposób przeprowadzenia egzaminu, o których mowa w ust. 2, oraz sposób i zakres przeprowadzania kontroli, o której mowa w ust. 6, mając na uwadze konieczność dokonywania prawidłowej oceny materiału siewnego.

Art. 46. 1. Pobieranie próbek i ocenę laboratoryjną przeprowadza się zgodnie z metodyką określoną przez ISTA lub Europejską Śródziemnomorską Organizację Ochrony Roślin (EPPO).

2. Próbkę materiału siewnego do oceny pobiera się w obecności przedsiębiorcy, dostawcy lub osoby przez niego upoważnionej.

3. Z pobrania próbek sporządza się protokół, który zawiera w szczególności:

- 1) numer identyfikacyjny właściciela partii;
- 2) określenie gatunku i odmiany;
- 3) oznaczenie stopnia kwalifikacji;
- 4) numer partii;
- 5) datę pobrania próbek;
- 6) informację o wielkości partii;
- 7) podpisy właściciela partii lub osoby upoważnionej i próbobiorcy.

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w drodze rozporządzenia, określi wzór protokołu, o którym mowa w ust. 3, mając na względzie identyfikację partii materiału siewnego.

Art. 47. 1. Na podstawie wyników poszczególnych ocen materiału siewnego, z wyjątkiem oceny tożsamości odmianowej oraz oceny, o której mowa w art. 42, podmiot dokonujący oceny wydaje:

- 1) świadectwo o uznaniu materiału siewnego zgodnie z wnioskiem albo
- 2) świadectwo o uznaniu materiału siewnego w niższym stopniu niż określono we wniosku — w przypadku degradacji materiału siewnego, albo
- 3) pisemną informację, że materiał siewny nie spełnia wymagań — w przypadku dyskwalifikacji materiału siewnego.

2. Świadcstwo o uznaniu materiału siewnego po ocenie laboratoryjnej wydaje się dla każdej ocenianej partii materiału siewnego z wyjątkiem oceny okresowej, o której mowa w art. 43 ust. 1, po dokonaniu której wydaje się informację o zdolności kiełkowania.

3. Świadcstwo o uznaniu materiału siewnego albo informacja, że materiał siewny nie spełnia wymagań, zawiera w szczególności:

- 1) numer i datę jego wydania;
- 2) oznaczenie podmiotu wydającego świadcstwo;
- 3) oznaczenie podmiotu zgłaszającego materiał siewny do oceny;
- 4) określenie nazwy gatunku i odmiany;
- 5) numer partii wysianego albo ocenionego materiału siewnego;
- 6) informację o wielkości plantacji lub partii;
- 7) informację o wyniku ocenianego materiału siewnego.

4. Na podstawie świadectw oceny materiału szkółkarskiego i materiału rozmnożeniowego winorośli dostawcy tego materiału wydają wypis z tych świadectw.

5. Wypis ze świadectwa dołącza się do każdej przesyłki materiału szkółkarskiego i materiału rozmnożeniowego winorośli zawierającej jedną lub kilka partii materiału.

6. Dostawca jest obowiązany przechowywać kopie wypisów ze świadectw przez okres trzech lat od dnia ich wydania.

7. Partię materiału siewnego, z zastrzeżeniem ust. 8, wytworzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oznacza się numerem, którego pierwsza cyfra oznacza rok zbioru, a w przypadku partii łączonych rok łączenia, a kolejne cyfry oznaczają numer w rejestrze przedsiębiorców; po tych cyfrach stawia się ukośnik, a następnie wpisuje własne oznaczenie literowe lub cyfrowe tworzonej przez przedsiębiorcę partii materiału siewnego.

8. Partię materiału szkółkarskiego, materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych dostawca oznacza w sposób umożliwiający identyfikację tego materiału.

9. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wzory świadectw i informacji, o których mowa w ust. 2 i 3, oraz wzór wypisu, o którym mowa w ust. 4, biorąc pod uwagę różne metody dokonywania oceny materiału siewnego.

Art. 48. 1. Za materiał siewny kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany uznaje się materiał siewny odpowiadający wymaganiom w zakresie wytwarzania i jakości:

- 1) odmian wpisanych do krajowego rejestru lub odpowiedniego wspólnotowego katalogu oraz składników odmian mieszańcowych roślin rolniczych i warzywnych;

- 2) odmian sadowniczych wpisanych do krajowego rejestru, odpowiednich rejestrów państw członkowskich lub państw trzecich;

- 3) odmian winorośli wpisanych do krajowego rejestru, odpowiednich rejestrów państw członkowskich lub wspólnotowego katalogu;

- 4) odmian rolniczych i warzywnych skreślonych z krajowego rejestru, po dniu złożenia wniosku o dokonanie oceny materiału siewnego, jeżeli zostanie uznany za materiał siewny w najniższym stopniu lub kategorii przewidzianych dla gatunku;

- 5) odmian niewpisanych do krajowego rejestru, dopuszczonych do obrotu na podstawie art. 57 ust. 5;

- 6) odmian niewpisanych do krajowego rejestru i wytwarzanych w celu sprzedaży do państw trzecich;

- 7) odmian wpisanych do krajowego rejestru i wytwarzanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z przeznaczeniem do obrotu w innych państwach członkowskich.

2. Za materiał siewny kategorii standard uznaje się materiał siewny odpowiadający wymaganiom w zakresie wytwarzania i jakości:

- 1) odmian warzywnych wpisanych do krajowego rejestru lub wspólnotowego katalogu;

- 2) odmian winorośli wpisanych do krajowego rejestru, rejestrów państw członkowskich lub wspólnotowego katalogu.

3. Wojewódzki inspektor może, w drodze decyzji, zakazać hodowcy uznawania materiału siewnego roślin warzywnych danej odmiany za materiał siewny kategorii standard, jeżeli w materiale tym stwierdzono brak tożsamości odmianowej.

4. Za materiał szkółkarski CAC uznaje się materiał odpowiadający wymaganiom w zakresie jego wytwarzania i jakości:

- 1) odmian tradycyjnie uprawianych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub

- 2) odmian chronionych na podstawie przepisów o ochronie prawnej odmian, lub

- 3) odmian wpisanych do krajowego rejestru, rejestru państw członkowskich lub państw trzecich, lub

- 4) odmian znajdujących się na liście dostawcy i opisanych przez niego.

5. Za materiał rozmnożeniowy roślin warzywnych uznaje się materiał uzyskany z materiału siewnego kategorii elitarny, kategorii kwalifikowany lub kategorii standard.

6. Za materiał rozmnożeniowy roślin ozdobnych uznaje się materiał siewny określonych gatunków lub odmian znajdujących się na liście dostawcy i opisanych przez niego.

7. Za materiał siewny kategorii handlowy uznaje się materiał siewny odpowiadający wymaganiom ja-

kościowym poszczególnych gatunków roślin rolniczych.

8. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wykaz gatunków roślin rolniczych, których materiał siewny może być uznany za materiał siewny kategorii handlowej, oraz wymagania jakościowe dla tego materiału, mając na względzie konieczność zapewnienia wystarczającej ilości materiału siewnego tych gatunków.

Art. 49. 1. Za mieszankę materiału siewnego uznaje się mieszankę sporządzoną z dopuszczonego do obrotu materiału siewnego, o określonym przez przedsiębiorcę składzie tej mieszanki.

2. Świadcstwo o uznaniu mieszanki materiału siewnego, o której mowa w ust. 1, wydaje się na podstawie świadectw oceny laboratoryjnej poszczególnych składników tej mieszanki, określając procentowy udział tych składników w mieszance.

3. W skład mieszanki materiału siewnego mogą wchodzić:

- 1) różne gatunki roślin uprawnych (mieszanka gatunkowa);
- 2) różne odmiany jednego gatunku (mieszanka odmianowa).

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w drodze rozporządzenia, określi skład gatunkowy i typ użytkowania mieszanek, mając na uwadze obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.

Art. 50. Za równoważne świadectwom, o których mowa w art. 47 ust. 1, uznaje się dokumenty dotyczące oceny materiału siewnego wystawione za granicą:

- 1) świadectwo jakości wystawione przez ISTA oraz Stowarzyszenie Agencji Urzędowej Kwalifikacji Nasion — AOSCA;
- 2) certyfikat oceny polowej;
- 3) etykiety urzędowe jednostek odpowiedzialnych za prowadzenie kwalifikacji w państwie członkowskim lub w państwie trzecim przewidziane dla poszczególnych kategorii materiału siewnego;
- 4) świadectwo jakości wystawione przez upoważnioną firmę nasienną dla każdej partii materiału siewnego kategorii standard;
- 5) świadectwo jakości wystawione przez właściwy dla danego państwa urząd kwalifikacyjny — w przypadku sadzeniaków ziemniaka;
- 6) świadectwo oceny polowej wystawione przez właściwe urzędy albo upoważnione instytucje — w przypadku materiału szkółkarskiego.

Art. 51. 1. Za pobranie próbek i ocenę materiału siewnego dokonywaną przez wojewódzkiego inspektora pobiera się opłatę.

2. Opłatę, o której mowa w ust. 1, pobiera się również w przypadku, gdy pobrania próbek lub oceny ma-

teriału siewnego nie można było dokonać z winy wnioskodawcy.

3. Opłaty, o których mowa w ust. 1 i 2, stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 52. 1. Jeżeli zainteresowany nie zgadza się z ustaleniami zawartymi w świadectwie albo informacji, które zostały wystawione przez akredytowaną podmiot, może zwrócić się do właściwego wojewódzkiego inspektora z wnioskiem o ponowne dokonanie oceny.

2. Jeżeli zainteresowany nie zgadza się z ustaleniami zawartymi w świadectwie albo informacji, które zostały wystawione przez wojewódzkiego inspektora, może zwrócić się do Głównego Inspektora z wnioskiem o ponowne dokonanie oceny.

3. Po ponownym dokonaniu oceny wydaje się świadectwo albo informację, które są ostateczne.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 1 lub 2, należy złożyć w terminie 7 dni, a w przypadku:

- 1) oceny polowej lub oceny cech zewnętrznych — w terminie 3 dni;
- 2) oceny polowej mieszańca kukurydzy — w terminie 1 dnia.

5. Termin złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 4, biegnie od dnia otrzymania świadectwa lub informacji.

6. Za dokonanie ponownej oceny pobiera się opłatę, która w przypadku stwierdzenia zasadności złożonego wniosku podlega zwrotowi; opłata ta stanowi dochód budżetu państwa.

7. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat za dokonanie oceny, o której mowa w ust. 6 oraz w art. 51 ust. 1, i za pobieranie próbek materiału siewnego, biorąc pod uwagę koszty poniesione na dojazd do plantacji lub miejsca pobrania próbek, czas potrzebny na dokonanie oceny lub pobranie próbki, zużycie materiałów, odczynników stosowanych w trakcie dokonania oceny lub pobrania próbki oraz gatunek, grupę roślin i rodzaj dokonywanej oceny.

Art. 53. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania materiału siewnego roślin rolniczych, warzywnych, sadowniczych i winorośli, z uwzględnieniem w szczególności:
  - a) liczby i terminów dokonywanych ocen stanu plantacji w odniesieniu do poszczególnych grup roślin i gatunków,
  - b) izolacji przestrzennej od innych upraw, czystości gatunkowej i odmianowej, wieku roślin sadowniczych, zdrowotności oraz zmianowania roślin,
  - c) sposobu oznaczania plantacji nasiennych,

- 2) szczegółowe wymagania dotyczące jakości materiału siewnego roślin rolniczych, warzywnych i sadowniczych oraz materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych, ozdobnych i winorośli,
  - 3) dopuszczalną wielkość partii materiału siewnego w obrocie,
  - 4) ilość rozmnożeń dla poszczególnych grup roślin materiału siewnego, uwzględniając opis kategorii i stopni
- biorąc pod uwagę specyfikę wytwarzania poszczególnych grup i gatunków roślin.

Rozdział 5

Obrót materiałem siewnym

Art. 54. 1. Obrót materiałem siewnym mogą prowadzić przedsiębiorcy wpisani do rejestru przedsiębiorców, prowadzonego przez wojewódzkiego inspektora właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę przedsiębiorcy, z zastrzeżeniem ust. 2, oraz dostawcy.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy producentów materiału siewnego rozmnożeniowego roślin warzywnych i ozdobnych oraz materiału szkółkarskiego wytworzonego i sprzedawanego na terenie tego samego powiatu, jeżeli przeznaczony jest na niezarobkowe potrzeby własne odbiorcy.

3. Wniosek o wpis do rejestru przedsiębiorców zawiera:

- 1) imię, nazwisko, adres miejsca zamieszkania przedsiębiorcy albo nazwę i adres jego siedziby;
- 2) numer identyfikacji podatkowej (NIP) i numer identyfikacyjny (REGON);
- 3) oznaczenie rodzaju prowadzonej działalności;
- 4) imię i nazwisko osoby upoważnionej do kontaktów z wojewódzkim inspektorem.

4. Decyzję w sprawie wpisu do rejestru przedsiębiorców wydaje wojewódzki inspektor.

5. Wojewódzki inspektor skreśla przedsiębiorcę z rejestru, jeżeli narusza on przepisy obowiązujące przy wytwarzaniu materiału siewnego i w obrocie nim.

6. Przedsiębiorca wykreślony z rejestru przedsiębiorców może ubiegać się o ponowną rejestrację po upływie 3 lat od dnia skreślenia.

Art. 55. 1. Przedsiębiorca prowadzący obrót materiałem siewnym jest obowiązany:

- 1) składać właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi pisemne informacje dotyczące obrotu materiałem siewnym;
- 2) prowadzić dokumentację dotyczącą:
  - a) wytwarzania materiału siewnego, w przypadku gdy został on przez niego wytworzony lub zakontraktowany,

- b) procesów technologicznych przerobu, a w szczególności czyszczenia, suszenia, sortowania, otoczkowania i zaprawiania, pakowania i przepakowywania,
- c) sposobu postępowania z materiałem siewnym niezaliczonym do kategorii elitarny, kategorii kwalifikowany lub kategorii standard,
- d) tworzenia partii materiału siewnego z materiału siewnego wytworzonego przez różnych producentów lub w różnych latach,
- e) tworzenia mieszanek materiału siewnego,
- f) obrotu materiałem siewnym.

2. Przepisy ust. 1 pkt 2 lit. a—e nie dotyczą przedsiębiorcy, który nabył materiał siewny w zamkniętym opakowaniu i nie przepakowywał tego materiału.

3. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres i terminy składania informacji o obrocie materiałem siewnym, o których mowa w ust. 1 pkt 1, z uwzględnieniem poszczególnych gatunków oraz danych o produkcji własnej, zakupie, sprzedaży i zapasach, pozwalających zbilansować obrót materiałem siewnym u każdego przedsiębiorcy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) szczegółowe zasady prowadzenia dokumentacji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, mając na uwadze specyfikę wytwarzania, przerobu i przygotowania poszczególnych partii materiału siewnego do obrotu.

Art. 56. 1. Dostawca jest obowiązany prowadzić listę odmian materiału szkółkarskiego CAC, materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin ozdobnych.

2. Dostawca sporządza opisy odmian znajdujących się na liście, o której mowa w ust. 1.

3. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 i 2, dostawca udostępnia osobom zainteresowanym.

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, zakres informacji niezbędnych do sporządzenia opisu odmiany, mając na względzie obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.

Art. 57. 1. Do obrotu dopuszcza się:

- 1) materiał siewny kategorii elitarny, kategorii kwalifikowany, kategorii standard i kategorii handlowy odmian rolniczych i warzywnych wpisanych do krajowego rejestru lub wspólnotowego katalogu, z zastrzeżeniem ust. 2;
- 2) materiał siewny kategorii elitarny, kategorii kwalifikowany i kategorii standard odmian skreślonych z krajowego rejestru, po zdegradowaniu go do najniższego stopnia rozmnożenia z wyłączeniem materiału szkółkarskiego;
- 3) materiał siewny kategorii elitarny i kategorii kwalifikowany odmian materiału szkółkarskiego wpisa-

- nych do krajowego rejestru, odpowiednich rejestrów państw członkowskich lub państw trzecich;
- 4) materiał siewny kategorii elitarny, kategorii kwalifikowany i kategorii standard odmian materiału rozmnożeniowego winorośli wpisanych do krajowego rejestru, odpowiednich rejestrów państw członkowskich lub wspólnotowego katalogu;
  - 5) materiał szkółkarski CAC;
  - 6) materiał siewny kategorii elitarny, kategorii kwalifikowany i kategorii standard odmian pochodzących z krajów trzecich i niewpisanych do krajowego rejestru, w celu rozmnożenia i sprzedaży w tych krajach;
  - 7) materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy roślin wazrywnych uzyskany z materiału siewnego kategorii elitarny, kategorii kwalifikowany lub kategorii standard odmian wpisanych do krajowego rejestru lub wspólnotowego katalogu albo skreślony z krajowego rejestru lub wspólnotowego katalogu i zdegradowany do najniższego stopnia rozmnożenia;
  - 8) materiał siewny oraz materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy roślin ozdobnych lub użytkownych w celach ozdobnych;
  - 9) materiał siewny odmian miejscowych;
  - 10) mieszanę uznaną za materiał siewny;
  - 11) materiał szkółkarski sprowadzany z krajów trzecich, który spełnia wymagania określone co najmniej dla materiału szkółkarskiego CAC;
  - 12) materiał siewny kategorii elitarny i kategorii kwalifikowany posiadający jedynie świadectwo oceny polowej (niezakwalifikowany ostatecznie), pod warunkiem doprowadzenia go przez nabywcę do stanu odpowiadającego wymaganiom jakościowym i uzyskania świadectwa oceny laboratoryjnej przed sprzedażą ostatecznemu odbiorcy na cele siewne;
  - 13) materiał siewny kategorii elitarny i kategorii kwalifikowany, w odniesieniu do którego nie została zakończona ocena laboratoryjna w zakresie zdolności kiełkowania pod warunkiem uzupełnienia wyniku kiełkowania przed sprzedażą materiału siewnego ostatecznemu odbiorcy na cele siewne;
  - 14) materiał siewny wytworzony w państwie trzecim, w którym obowiązuje system oceny i kwalifikacji materiału siewnego równoważny z systemem obowiązującym w Unii Europejskiej.

2. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się do materiału siewnego odmian wpisanych do krajowego rejestru, wytwarzanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z przeznaczeniem do obrotu w innych państwach członkowskich.

3. Odmiany genetycznie zmodyfikowane mogą być dopuszczone do obrotu po spełnieniu wymagań określonych w przepisach o organizmach genetycznie zmodyfikowanych.

4. Materiał siewny odmian, o których mowa w ust. 1 pkt 2, może znajdować się w obrocie do dnia

30 czerwca trzeciego roku, licząc od roku następującego po roku, w którym skreślono odmianę z krajowego rejestru.

5. W przypadku braku albo niewystarczającej ilości materiału siewnego, a także z innych ważnych powodów gospodarczych, minister właściwy do spraw rolnictwa może, w drodze decyzji, dopuścić do obrotu:

- 1) materiał siewny kategorii elitarny, kategorii kwalifikowany i kategorii standard odmian niewpisanych do krajowego rejestru, katalogów wspólnotowych lub list odmian krajów Unii Europejskiej;
- 2) materiał siewny kategorii handlowy;
- 3) materiał siewny, który nie spełnia wymagań jakościowych;
- 4) materiał siewny kategorii elitarny i kategorii kwalifikowany koniczyny łąkowej, który nie spełnia wymagań dotyczących zdolności kiełkowania określonych dla tej kategorii.

6. Decyzje, o których mowa w ust. 5 pkt 1—3, minister właściwy do spraw rolnictwa wydaje po uzgodnieniu z Komisją Europejską.

7. W decyzjach, o których mowa w ust. 5, minister właściwy do spraw rolnictwa określa w szczególności rodzaj i ilość materiału siewnego oraz termin, na jaki dopuszcza się materiał siewny do obrotu.

8. Minister właściwy do spraw rolnictwa może, w drodze rozporządzenia, wprowadzić zakaz obrotu materiałem siewnym określonych odmian wpisanych do wspólnotowych katalogów, mając na względzie konieczność unikania zagrożeń dla środowiska oraz zdrowia ludzi i zwierząt.

9. Zakaz, o którym mowa w ust. 8, wprowadza się po uprzednim uzyskaniu zgody Komisji Europejskiej.

Art. 58. 1. Materiał siewny znajdujący się w obrocie, z wyłączeniem materiału szkółkarskiego, rozmnożeniowego i nasadzeniowego, powinien być opakowany.

2. Opakowanie materiału siewnego powinno być zabezpieczone w sposób trwały i uniemożliwiający jego otwarcie bez uszkodzenia.

Art. 59. 1. Materiał siewny znajdujący się w obrocie, z zastrzeżeniem art. 62, powinien być zaopatrzony w etykiety wydawane przez wojewódzkiego inspektora, zwane dalej „etykietami urzędowymi”, albo w etykiety przedsiębiorców.

2. Na etykietach umieszcza się informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1, informacje o wynikach oceny materiału siewnego oraz informacje wymagane na podstawie odrębnych przepisów.

3. W przypadku materiału siewnego, o którym mowa w art. 57 ust. 1 pkt 13, na etykiecie umieszcza się napis „brak zdolności kiełkowania”.

4. W przypadku materiału siewnego, o którym mowa w art. 57 ust. 5 pkt 4, na etykiecie umieszcza się informację o zdolności kiełkowania.

5. W przypadku materiału siewnego odmian niechronionych warzywnych i sadowniczych, na etykiecie, oprócz nazwy odmiany, umieszcza się oznaczenie zachowującego odmianę, przy czym oznaczenie to nie może dominować nad nazwą odmiany.

6. Oznaczenie, o którym mowa w ust. 5, nie może dotyczyć szczególnych właściwości odmiany i podaje się je obok nazwy odmiany, wyraźnie oddzielone znakiem „ — ”.

7. W celu zabezpieczenia opakowania materiału siewnego mogą być stosowane plomby wydawane przez wojewódzkich inspektorów, zwane dalej „plomby urzędowymi”, lub plomby przedsiębiorców.

8. Etykiety i plomby urzędowe mogą być stosowane dla:

- 1) materiału siewnego kategorii elitarny, kategorii kwalifikowany i kategorii handlowy, z wyjątkiem małych opakowań;
- 2) materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego winorośli.

9. Etykiety i plomby przedsiębiorców mogą być stosowane dla:

- 1) materiału siewnego kategorii kwalifikowany w małych opakowaniach;
- 2) materiału siewnego kategorii standard roślin warzywnych.

10. Za etykietę materiału siewnego, o której mowa w ust. 8 i 9, uznaje się również paszport roślin, jeżeli zawiera informacje, których umieszczenie jest wymagane na etykiecie.

Art. 60. 1. Minister właściwy do spraw rolnictwa może, w drodze rozporządzenia, wprowadzić obowiązek etykietowania małych opakowań nasion buraków etykietami urzędowymi, mając na uwadze usprawnienie kontroli obrotu tym materiałem.

2. W przypadku małych opakowań etykieta może być zastąpiona nalepką lub trwałą napisem umieszczonym na tych opakowaniach.

3. Za małe opakowanie uznaje się opakowanie, w którym znajduje się materiał siewny uznany za materiał siewny kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany, którego masa netto nie przekracza w przypadku:

- 1) nasion roślin rolniczych:
  - a) buraka cukrowego i buraka pastewnego:
    - jednokiełkowych przeznaczonych do siewu punktowego — 2,5 kg lub jednej jednostki siewnej,
    - wielokiełkowych — 10,0 kg,
  - b) sadzeniaków ziemniaka — 10,0 kg,
  - c) pozostałych gatunków roślin rolniczych:
    - w opakowaniu typu A zawierającym mieszanki nasion roślin rolniczych nieprzeznaczone

czonych do produkcji roślin pastewnych — 2,0 kg,

- w opakowaniu typu B zawierającym nasiona kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany albo, jeśli nie są to opakowania typu A, mieszanki nasion roślin pastewnych przeznaczone do produkcji roślin pastewnych — 10,0 kg;

2) nasion roślin warzywnych:

- a) strączkowych — 5,0 kg,
- b) cebuli, trybuli, szparaga, buraka liściowego, buraka ćwikłowego, rzepy jadalnej, arbuza, dyni olbrzymiej, dyni zwyczajnej, marchwi jadalnej, szpinaku, skorzonery, salsefii, roszonek, rzodkiewki — 0,5 kg,
- c) pozostałych roślin — 0,1 kg.

Art. 61. 1. Etykiety i plomby urzędowe, na wniosek przedsiębiorcy, wydaje odpłatnie wojewódzki inspektor.

2. Wojewódzki inspektor może upoważnić na czas określony przedsiębiorcę do wypełniania etykiet urzędowych, jeżeli:

- 1) przestrzega on przepisów o nasiennictwie oraz daje gwarancję rzetelnego wypełniania etykiet;
- 2) będzie rejestrował numery otrzymanych etykiet wydanych dla określonych partii materiału siewnego oraz zniszczonych podczas druku.

3. Przedsiębiorca upoważniony do wypełniania etykiet:

- 1) prowadzi ewidencję etykiet;
- 2) na etykietach umieszcza swój numer z rejestru przedsiębiorców.

4. Wojewódzki inspektor sprawuje kontrolę nad prawidłowym wypełnianiem etykiet urzędowych przez przedsiębiorców, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, w drodze decyzji, nakazuje ich zniszczenie.

5. Zniszczenie etykiet, o których mowa w ust. 4, następuje w obecności upoważnionego pracownika wojewódzkiego inspektoratu.

6. Producent lub dostawca jest obowiązany do przechowywania etykiet dotyczących partii materiału siewnego użytego do siewu, sadzenia lub rozmnażania roślin do czasu zakończenia oceny tego materiału i okazywania ich na żądanie organu dokonującego oceny.

7. W przypadku nieposiadania przez producenta lub dostawcę etykiet, o których mowa w ust. 6, plantacja nie będzie oceniana.

Art. 62. 1. Do każdej przesyłki zawierającej jedną lub kilka partii wprowadzonego do obrotu materiału szkółkarskiego CAC, materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych dostawca dołącza informację o dostarczonym materiale, zwaną dalej „dokumentem dostawcy”.

2. Dokument dostawcy sporządza się w dwóch egzemplarzach; jeden dołącza się do każdej przesyłki materiału, o której mowa w ust. 1, a drugi pozostaje u dostawcy.

3. Dokument dostawcy zawiera:

- 1) informację o zgodności jakości materiału z wymaganiami Unii Europejskiej;
- 2) oznaczenie kraju, w którym wystawiono ten dokument;
- 3) nazwę lub znak wojewódzkiego inspektoratu;
- 4) numer z rejestru producentów prowadzonego na podstawie odrębnych przepisów;
- 5) oznaczenie dostawcy;
- 6) oznaczenie odbiorcy;
- 7) numer partii określony przez dostawcę;
- 8) datę wystawienia;
- 9) nazwę botaniczną;
- 10) nazwę odmiany, w przypadku podkładek nazwę odmiany lub jej opis;
- 11) liczbę roślin objętych dokumentem dostawcy;
- 12) kategorię;
- 13) nazwę kraju, w którym dokonano zbioru materiału, w przypadku importu z państw trzecich.

4. Dokumentem dostawcy może być paszport roślin, jeżeli będą umieszczone na nim informacje zawarte w dokumencie dostawcy.

5. Materiał szkółkarski kategorii elitarny i kategorii kwalifikowany oraz materiał rozmnożeniowy winorośli znajdujący się w obrocie zaopatruje się w etykietę i wypis ze świadectwa.

Art. 63. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy sposób oraz zakres etykietowania i plombowania materiału siewnego, z uwzględnieniem:
  - a) rozmiarów i koloru etykiet ustalonych dla poszczególnych kategorii i stopni kwalifikacji materiału siewnego,
  - b) treści informacji zamieszczanych na etykietach,
  - c) małych opakowań;
- 2) rodzaje opakowań materiału siewnego dla poszczególnych gatunków lub grup roślin, a także materiału siewnego zaprawianego oraz sposoby ich zabezpieczania

— mając na względzie postęp techniki w tej dziedzinie i rozwiązania stosowane przez międzynarodowe organizacje nasienne.

Rozdział 6

Przywóz materiału siewnego z państw trzecich

Art. 64. 1. Z państw trzecich można przywozić materiał siewny:

- 1) dopuszczony do obrotu albo
- 2) przeznaczony do:
  - a) prac w hodowli roślin lub do doświadczeń albo
  - b) uprawy w ogródkach przydomowych i działkowych.

2. Jeżeli materiał siewny, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jest genetycznie zmodyfikowany, może być przywieziony po spełnieniu wymogów określonych w przepisach o organizmach genetycznie zmodyfikowanych.

Art. 65. Przedsiębiorca prowadzący obrót materiałem siewnym, który przywiózł z państw trzecich materiał siewny w ilościach powyżej 2 kilogramów, lub dostawca materiału szkółkarskiego, rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych jest obowiązany w terminie 3 dni od dnia odprawy celnej poinformować wojewódzkiego inspektora właściwego ze względu na siedzibę przedsiębiorcy albo adres jego miejsca zamieszkania o ilości i rodzaju przywiezionego materiału siewnego oraz przedstawić dokumenty dotyczące wytwarzania i jakości tego materiału.

Rozdział 7

Kontrola materiału siewnego i opłaty sankcyjne

Art. 66. 1. Kontrola materiału siewnego polega na sprawdzeniu jego jakości oraz spełniania innych wymagań dotyczących wytwarzania, oceny, przechowywania materiału siewnego, a także obrotu tym materiałem.

2. Kontrolę materiału siewnego wykonuje wojewódzki inspektor.

3. Jeżeli w wyniku kontroli partii materiału siewnego stwierdzono, że jest on innej jakości niż określona w świadectwie oceny albo nieodpowiedniej jakości albo nie są spełnione wymagania dotyczące wytwarzania, oceny, przechowywania, a także obrotu tym materiałem, wojewódzki inspektor może:

- 1) wydać nowe świadectwo dla całości lub części kontrolowanego materiału siewnego albo
- 2) w drodze decyzji:
  - a) zakazać wprowadzania materiału siewnego do obrotu,
  - b) wycofać go z obrotu,
  - c) nakazać poddanie tego materiału zabiegom uniemożliwiającym użycie go do siewu, sadzenia, szczepienia, okulizacji lub tylko do rozmnażania roślin.

4. Decyzje, o których mowa w ust. 3 pkt 2 lit. a i b, podlegają natychmiastowemu wykonaniu.

Art. 67. 1. Kto prowadzi obrót materiałem siewnym niezgodnie z warunkami określonymi w art. 57 ust. 1, 3 i 4, jest obowiązany do wycofania go z obrotu na własny koszt oraz do wniesienia na rachunek urzędu skarbowego, właściwego ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania prowadzącego obrót, opłaty sankcyjnej stanowiącej 200% kwoty należnej za sprzedany materiał siewny.

2. Stwierdzenie wprowadzenia materiału siewnego do obrotu niezgodnie z warunkami określonymi w art. 57 ust. 1, 3 i 4, termin wycofania tego materiału z obrotu, ilość sprzedanego materiału siewnego oraz wysokość opłaty sankcyjnej, o której mowa w ust. 1, określa, w drodze decyzji, wojewódzki inspektor właściwy ze względu na siedzibę lub adres miejsca zamieszkania wprowadzającego materiał siewny do obrotu.

Art. 68. Opłata sankcyjna, o której mowa w art. 67, stanowi dochód budżetu państwa i mają do niej zastosowanie przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926, z późn. zm.²⁾).

Art. 69. 1. Wojewódzki inspektor przekazuje kopię decyzji, o której mowa w art. 67 ust. 2, właściwemu urzędowi skarbowemu.

2. W razie niewniesienia opłaty sankcyjnej wynikającej z decyzji, o której mowa w art. 67 ust. 2, właściwy urząd skarbowy wszczyna postępowanie w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Rozdział 8

Przepisy karne

Art. 70. 1. Kto:

- 1) nie stosuje nazwy odmiany zgodnie z wpisem w krajowym rejestrze lub w odpowiednich rejestrach państw członkowskich, lub we wspólnotowych katalogach,
- 2) nie stosuje się do zakazów obowiązujących w rejonie zamkniętym,
- 3) prowadzi obrót materiałem siewnym bez wpisu do rejestru przedsiębiorców,
- 4) nie składa wojewódzkiemu inspektorowi obowiązującej informacji dotyczącej obrotu materiałem siewnym lub nie prowadzi obowiązującej dokumentacji dotyczącej tego materiału,
- 5) nie stosuje etykiet lub dokumentów dostawcy, wpisów świadectwa, plomb oraz nie zabezpiecza opakowań z materiałem siewnym, zgodnie z art. 58 ust. 1, art. 59 ust. 1 i art. 62, lub podaje na etykietach

informacje niezgodne ze świadectwem, o którym mowa w art. 47 ust. 3,

- 6) nie zgłasza w terminie 3 dni od dnia odprawy celnej do wojewódzkiego inspektoratu przywozu materiału siewnego na polski obszar celny,
- 7) nie prowadzi lub nie przechowuje dokumentacji zgodnie z warunkami, o których mowa w art. 33,
- 8) nie prowadzi list odmian lub nie sporządza opisów odmian znajdujących się na liście, o której mowa w art. 56,
- 9) nie będąc wpisanym do rejestru przedsiębiorców, o którym mowa w art. 54 ust. 1, sprzedaje poza terenem powiatu, w którym wytworzył materiał siewny rozmnożeniowy roślin warzywnych i ozdobnych oraz materiał szkółkarski przeznaczony dla odbiorcy na jego własne, niezarobkowe potrzeby,
- 10) nabył od producenta materiał siewny rozmnożeniowy roślin warzywnych i ozdobnych oraz materiał szkółkarski przeznaczony na jego własne, niezarobkowe potrzeby, a wprowadził go do obrotu lub rozmnaża w celach zarobkowych

— podlega karze grzywny.

2. Orzekanie w sprawach określonych w ust. 1 następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Rozdział 9

Przepisy zmieniające, przejściowe i końcowe

Art. 71. W ustawie z dnia 12 lipca 1995 r. o ochronie roślin uprawnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1398 i Nr 238, poz. 2019 oraz z 2003 r. Nr 130, poz. 1188) w art. 15 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) pozytywne wyniki badań skuteczności działania środka ochrony roślin, przeprowadzane w jednostkach organizacyjnych Instytutu Ochrony Roślin oraz w innych jednostkach upoważnionych, w drodze decyzji, przez przedmiot określony, w drodze rozporządzenia, przez ministra właściwego do spraw rolnictwa;”.

Art. 72. 1. Do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy, a niezakończonych do tego dnia decyzją ostateczną, stosuje się odpowiednio przepisy niniejszej ustawy albo przepisy o ochronie prawnej odmian roślin.

2. Rejestr odmian prowadzony na podstawie przepisów dotychczasowych staje się krajowym rejestrem.

Art. 73. 1. Prawa twórców odmian do wynagrodzenia za wszelkie zarobkowe korzyści z odmiany nabyte na podstawie dotychczasowych przepisów pozostają w mocy do czasu ich wygaśnięcia. Do praw tych stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Prawa hodowców, autorów odmian do premii autorskiej i prawa osób fizycznych, które udzieliły pomocy przy wytwarzaniu odmian, istniejące w dniu wejścia w życie ustawy, pozostają w mocy do czasu ich wy-

²⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 92, poz. 1062, z 2000 r. Nr 94, poz. 1037, Nr 116, poz. 1216, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1315, z 2001 r. Nr 16, poz. 166, Nr 39, poz. 459, Nr 42, poz. 475, Nr 110, poz. 1189, Nr 125, poz. 1368 i Nr 130, poz. 1452, z 2002 r. Nr 89, poz. 804, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387 oraz z 2003 r. Nr 130, poz. 1188.

gaśnięcia. Do praw tych stosuje się przepisy dotychczasowe.

3. Wysokość premii, o której mowa w ust. 2, ustala się w wysokości premii uzyskanej za daną odmianę w 2003 r., przy czym premie te wypłaca Centralny Ośrodek.

Art. 74. 1. Do wytwarzania i obrotu dopuszcza się materiał siewny odmian selekcjonowanych wpisanych do rejestru odmian na podstawie dotychczasowych przepisów.

2. Do etykiet materiału siewnego odmian, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 59 ust. 5 i 6.

Art. 75. Zezwolenia i upoważnienia wydane na podstawie dotychczasowych przepisów zachowują

swoją ważność przez okres 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 76. Z dniem wejścia w życie ustawy dotychczasowy Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych staje się Centralnym Ośrodkiem Badania Odmian Roślin Uprawnych w rozumieniu ustawy.

Art. 77. Traci moc ustawa z dnia 24 listopada 1995 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2001 r. Nr 53, poz. 563 i Nr 76, poz. 811 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253).

Art. 78. Ustawa wchodzi w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej, z wyjątkiem art. 71, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

Załączniki do ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. (poz. 1299)

Załącznik nr 1

WYKAZ GATUNKÓW ROŚLIN UPRAWNYCH, KTÓRYCH ODMIANY WPISUJE SIĘ DO KRAJOWEGO REJESTRU ORAZ KTÓRYCH MATERIAŁ SIEWNY MOŻE BYĆ WYTWARZANY I ZNAJDOWAĆ SIĘ W OBROCI

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
ROŚLINY ZBOŻOWE		
1	Jęczmień	<i>Hordeum vulgare</i> L.
2	Kukurydza (z wyłączeniem kukurydzy cukrowej i pękającej)	<i>Zea mays</i> L.
3	Mieszkańce sorga zwyczajnego i trawy sudańskiej	<i>Sorghum bicolor</i> x <i>Sorghum sudanense</i>
4	Mozga kanaryjska (kanar)	<i>Phalaris canariensis</i> L.
5	Owies	<i>Avena sativa</i> L.
6	Pszenica orkisz	<i>Triticum spelta</i> L.
7	Pszenica twarda	<i>Triticum durum</i> Desf.
8	Pszenica zwyczajna	<i>Triticum aestivum</i> L. emend. Fiori et Paol.
9	Pszenżyto	x <i>Triticosecale</i> Wittm.
10	Ryż	<i>Oryza sativa</i> L.
11	Sorgo zwyczajne	<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench
12	Trawa sudańska	<i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf.
13	Żyto	<i>Secale cereale</i> L.
ROŚLINY OLEISTE I WŁÓKNISTE		
1	Bawełna	<i>Gossypium</i> spp.
2	Gorczyca biała	<i>Sinapis alba</i> L.
3	Gorczyca czarna	<i>Brassica nigra</i> (L.) Koch
4	Gorczyca sarepska	<i>Brassica juncea</i> (L.) Czernj. et Cosson
5	Kminek zwyczajny	<i>Carum carvi</i> L.
6	Konopie	<i>Cannabis sativa</i> L.
7	Krokosz barwierski (saflor barwierski)	<i>Carthamus tinctorius</i> L.

8	Len zwyczajny	<i>Linum usitatissimum</i> L.
9	Mak	<i>Papaver somniferum</i> L.
10	Orzech ziemny	<i>Arachis hypogaea</i> L.
11	Rzepak	<i>Brassica napus</i> L. (partim)
12	Rzepak	<i>Brassica rapa</i> L. var <i>silvestris</i> (Lam.) Briggs
13	Słonecznik	<i>Helianthus annuus</i> L.
14	Soja zwyczajna	<i>Glycyne max</i> (L.) Merrill
ROŚLINY PASTEWNE — STRĄCZKOWE		
1	Bobik	<i>Vicia faba</i> L. (partim)
2	Groch siewny	<i>Pisum sativum</i> L. (partim)
3	Łubin biały	<i>Lupinus albus</i> L.
4	Łubin wąskolistny	<i>Lupinus angustifolius</i> L.
5	Łubin żółty	<i>Lupinus luteus</i> L.
6	Wyka kosmata	<i>Vicia villosa</i> Roth
7	Wyka pannońska	<i>Vicia pannonica</i> Crantz
8	Wyka siewna	<i>Vicia sativa</i> L.
ROŚLINY PASTEWNE — MOTYLKOWATE DROBNONASIEENNE		
1	Esparceta siewna	<i>Onobrychis viciifolia</i> Scop.
2	Komonica zwyczajna	<i>Lotus corniculatus</i> L.
3	Koniczyna egipska(koniczyna aleksandryjska)	<i>Trifolium alexandrinum</i> L.
4	Koniczyna biała	<i>Trifolium repens</i> L.
5	Koniczyna łąkowa (koniczyna czerwona)	<i>Trifolium pratense</i> L.
6	Koniczyna krwistoczerwona (inkarnatka)	<i>Trifolium incarnatum</i> L.
7	Koniczyna perska	<i>Trifolium resupinatum</i> L.
8	Koniczyna białoróżowa (koniczyna szwedzka)	<i>Trifolium hybridum</i> L.
9	Kozieradka pospolita (koniczyna grecka)	<i>Trigonella foenum-graecum</i> L.
10	Lucerna chmielowa	<i>Medicago lupulina</i> L.
11	Lucerna mieszańcowa	<i>Medicago x varia</i> T. Martyn
12	Lucerna siewna	<i>Medicago sativa</i> L.
13	Siekiernica włoska	<i>Hedysarum coronarium</i> L.
ROŚLINY PASTEWNE — TRAWY GAZONOWE I PASTEWNE		
1	Cynodon palczasty	<i>Cynodon dactylon</i> (L.) Pers.
2	Festulolium	<i>x Festulolium</i>
3	Konietlica łąkowa	<i>Trisetum flavescens</i> (L.) P.Beauv.
4	Kostrzewa czerwona	<i>Festuca rubra</i> L.
5	Kostrzewa łąkowa	<i>Festuca pratensis</i> Hudson
6	Kostrzewa owcza	<i>Festuca ovina</i> L.
7	Kostrzewa trzciniowa	<i>Festuca arundinacea</i> Schreber
8	Kupkówka pospolita	<i>Dactylis glomerata</i> L.
9	Mietlica biaława	<i>Agrostis gigantea</i> Roth
10	Mietlica pospolita	<i>Agrostis capillaris</i> L.
11	Mietlica psia	<i>Agrostis canina</i> L.
12	Mietlica rozłogowa	<i>Agrostis stolonifera</i> L.
13	Mozga Hardinga	<i>Phalaris aquatica</i> L.

14	Rajgras wyniosły (rajgras francuski)	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) Beauv., ex J. S. Et K. B. Persl
15	Stokłosa uniolowata	<i>Bromus catharticus</i> Vahl
16	Stokłosa alaskańska	<i>Bromus sitchensis</i> Trin.
17	Tymotka kolankowata	<i>Phleum bertolonii</i> DC.
18	Tymotka łąkowa	<i>Phleum pratense</i> L.
19	Wiechlina zwyczajna	<i>Poa trivilis</i> L.
20	Wiechlina błotna	<i>Poa palustris</i> L.
21	Wiechlina gajowa	<i>Poa nemoralis</i> L.
22	Wiechlina łąkowa	<i>Poa pratensis</i> L.
23	Wiechlina roczna	<i>Poa annua</i> L.
24	Wyczyniec łąkowy	<i>Alopecurus pratensis</i> L.
25	Życica mieszańcowa (rajgras oldenburski)	<i>Lolium x boucheanum</i> Kunth
26	Życica trwała (rajgras angielski)	<i>Lolium perenne</i> L.
27	Życica wielokwiatowa (rajgras włoski i rajgras holenderski)	<i>Lolium multiflorum</i> Lam.
ROŚLINY PASTEWNE — INNE ROŚLINY ROLNICZE		
1	Brukiew pastewna	<i>Brassica napus</i> L. var. <i>napobrassica</i> (L.) Rchb.
2	Facelia błękitna	<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.
3	Kapusta pastewna	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>acephala</i> (DC.) Alef. var. <i>medullosa</i> Thell. var. <i>viridis</i> L.
4	Rzodkiew oleista	<i>Raphanus sativus</i> L. var. <i>oleiformis</i> Pers.
BURAK I ZIEMNIAK		
1	Burak cukrowy	<i>Beta vulgaris</i> L.
2	Burak pastewny	<i>Beta vulgaris</i> L.
3	Ziemniak	<i>Solanum tuberosum</i> L.
ROŚLINY WARZYSWNE		
1	Bób	<i>Vicia faba</i> L. (partim)
2	Brokuł	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>botrytis</i> (L.) Alef. var. <i>cymosa</i> Duch.
3	Burak ćwikłowy	<i>Beta vulgaris</i> L. var. <i>vulgaris</i>
4	Burak liściowy	<i>Beta vulgaris</i> L. var. <i>conditiva</i> Alef.
5	Cebula	<i>Allium cepa</i> L.
6	Cebula siedmiolatka (czosnek dęty)	<i>Allium fistulosum</i> L.
7	Cykoria	<i>Cichorium intybus</i> L. (partim)
8	Czosnek pospolity	<i>Allium sativum</i> L.
9	Dynia olbrzymia	<i>Cucurbita maxima</i> Duch.
10	Dynia zwyczajna	<i>Cucurbita pepo</i> L.
11	Endywia	<i>Cichorium endivia</i> L.
12	Fasola wielokwiatowa	<i>Phaseolus coccineus</i> L.
13	Fasola zwykła	<i>Phaseolus vulgaris</i> L.
14	Groch siewny tuskowy i cukrowy	<i>Pisum sativum</i> L. (partim)
15	Jarmuż	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>acephala</i> (DC.) Alef. var. <i>sabellica</i> L.

16	Kalafior	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>botrytis</i> (L.) Alef. var. <i>botrytis</i> L.
17	Kalarepa	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>acephala</i> (DC.) Alef. var. <i>gongylodes</i> L.
18	Kapusta brukselska	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>oleracea</i> var. <i>gemmifera</i> DC.
19	Kapusta głowiasta biała	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>capitata</i> (L.) Alef. var. <i>alba</i> DC.
20	Kapusta głowiasta czerwona	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>capitata</i> (L.) Alef. var. <i>rubra</i> DC.
21	Kapusta pekińska	<i>Brassica pekinensis</i> (Lour.) Rupr.
22	Kapusta włoska	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>capitata</i> (L.) Alef. var. <i>sabauda</i> L.
23	Karczoch hiszpański (kard)	<i>Cynara cardunculus</i> L.
24	Karczoch zwyczajny	<i>Cynara scolymus</i> L.
25	Kawon (arbuz)	<i>Citrullus lanatus</i> (Thunb.) Matsum. et Nakai
26	Koper włoski (fenkuł)	<i>Foeniculum vulgare</i> Miller
27	Marchew jadalna	<i>Daucus carota</i> L.
28	Melon	<i>Cucumis melo</i> L.
29	Oberżyna	<i>Solanum melongena</i> L.
30	Ogórek	<i>Cucumis sativus</i> L.
31	Papryka	<i>Capsicum annum</i> L.
32	Pietruszka zwyczajna	<i>Petroselinum crispum</i> (Miller) Nyman ex A. W. Hill
33	Pomidor	<i>Lycopersicon lycopersicum</i> (L.) Karsten ex Farw.
34	Por	<i>Allium porrum</i> L.
35	Rabarbar	<i>Rheum rhaponticum</i> L.
36	Roszonka warzywna	<i>Valerianella locusta</i> (L.) Laterrade
37	Rzepa jadalna	<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>rapa</i>
38	Rzodkiew, rzodkiewka	<i>Raphanus sativus</i> L.
39	Sałata siewna	<i>Lactuca sativa</i> L.
40	Seler zwyczajny	<i>Apium graveolens</i> L.
41	Skorzonera (węży mord)	<i>Scorzonera hispanica</i> L.
42	Szalotka (cebula szalotka)	<i>Allium ascalonicum</i> L.
43	Szparag	<i>Asparagus officinalis</i> L.
44	Szpinak	<i>Spinacia oleracea</i> L.
45	Trybuła ogrodowa	<i>Anthriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm.

ROŚLINY SADOWNICZE

1	Brzoskwinia zwyczajna	<i>Prunus persica</i> (L.) Batsch
2	Cytryna zwyczajna	<i>Citrus limon</i> (L.) Burm. F.
3	Czereśnia	<i>Prunus avium</i> L.
4	Grejpfrut	<i>Citrus paradisi</i> Macf.
5	Grusza pospolita	<i>Pyrus communis</i> L.
6	Jabłoń	<i>Malus</i> Mill.
7	Leszczyna pospolita	<i>Corylus avellana</i> L.
8	Lima (limeta kwaśna)	<i>Citrus aurantifolia</i> (Christm.) Swing
9	Malina	<i>Rubus</i> spp.
10	Mandarynka	<i>Citrus reticulata</i> Blanco

11	Migdałowiec	<i>Prunus amygdalus</i> Batsch
12	Morela zwyczajna	<i>Prunus armeniaca</i> L.
13	Oliwka europejska	<i>Olea europea</i> L.
14	Orzech włoski	<i>Juglans regia</i> L.
15	Pigwa	<i>Cydonia</i> Mill.
16	Pistacja właściwa	<i>Pistacia vera</i> L.
17	Pomarańcza słodka	<i>Citrus sinensis</i> (L.) Oesbeck
18	Porzeczka, agrest	<i>Ribes spp.</i>
19	Śliwa domowa	<i>Prunus domestica</i> L.
20	Śliwa japońska	<i>Prunus salicina</i>
21	Truskawka	<i>Fragaria ananassa</i> Duch.
22	Wiśnia pospolita	<i>Prunus cerasus</i> L.
23	Winorośl	<i>Vitis spp.</i>

Załącznik nr 2

WYKAZ GATUNKÓW ROŚLIN UPRAWNYCH, KTÓRYCH ODMIANY WPISUJE SIĘ DO KRAJOWEGO REJESTRU PO STWIERDZENIU ICH ZADOWALAJĄCEJ WARTOŚCI GOSPODARCZEJ (WGO)

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
ROŚLINY ROLNICZE		
I. BURAK		
1	Burak cukrowy	<i>Beta vulgaris</i> L.
2	Burak pastewny	<i>Beta vulgaris</i> L.
II. ROŚLINY PASTEWNE*		
1	Mietlica psia	<i>Agrostis canina</i> L.
2	Mietlica biaława	<i>Agrostis gigantea</i> Roth
3	Mietlica rozłogowa	<i>Agrostis stolonifera</i> L.
4	Mietlica pospolita	<i>Agrostis capillaris</i> L.
5	Wyczyniec łąkowy	<i>Alopecurus pratensis</i> L.
6	Rajgras wyniosły	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) P. Beauv., ex J. S. Et K. B. Presl
7	Stokłosa uniolowata	<i>Bromus catharticus</i> Vahl
8	Kupkówka pospolita	<i>Dactylis glomerata</i> L.
9	Kostrzewa trzcinowa	<i>Festuca arundinacea</i> Schreber
10	Kostrzewa owcza	<i>Festuca ovina</i> L.
11	Kostrzewa łąkowa	<i>Festuca pratensis</i> Hudson
12	Kostrzewa czerwona	<i>Festuca rubra</i> L.
13	Festulolium	<i>x Festulolium</i>
14	Życica wielokwiatowa (rajgras włoski i holenderski)	<i>Lolium multiflorum</i> Lam.
15	Życica trwała	<i>Lolium perenne</i> L.
16	Życica mieszańcowa	<i>Lolium x boucheanum</i> Kunth
17	Tymotka kolankowata	<i>Phleum bertolonii</i> DC.

* Nie dotyczy odmian traw użytkowanych jako gazonowe.

18	Tymotka łąkowa	<i>Phleum pratense</i> L.
19	Wiechlina roczna	<i>Poa annua</i> L.
20	Wiechlina gajowa	<i>Poa nemoralis</i> L.
21	Wiechlina łąkowa	<i>Poa pratensis</i> L.
22	Wiechlina zwyczajna (szorstka)	<i>Poa trivialis</i> L.
23	Konietlica łąkowa	<i>Trisetum flavescens</i> (L.) P. Beauv.
24	Soja	<i>Glycine max</i> (L.) Merrill
25	Łubin biały	<i>Lupinus albus</i> L.
26	Łubin wąskolistny	<i>Lupinus angustifolius</i> L.
27	Łubin żółty	<i>Lupinus luteus</i> L.
28	Groch siewny	<i>Pisum sativum</i> L. (partim)
29	Bobik	<i>Vicia faba</i> L. (partim)
30	Wyka siewna	<i>Vicia sativa</i> L.
31	Wyka kosmata	<i>Vicia villosa</i> Roth
32	Komonica zwyczajna	<i>Lotus corniculatus</i> L.
33	Lucerna chmielowa	<i>Medicago lupulina</i> L.
34	Lucerna siewna	<i>Medicago sativa</i> L.
35	Lucerna mieszańcowa	<i>Medicago x varia</i> T. Martyn
36	Esparceta siewna	<i>Onobrychis viciifolia</i> Scop.
37	Koniczyna szwedzka	<i>Trifolium hybridum</i> L.
38	Koniczyna krwistoczerwona	<i>Trifolium incarnatum</i> L.
39	Koniczyna czerwona (łąkowa)	<i>Trifolium pratense</i> L.
40	Koniczyna biała	<i>Trifolium repens</i> L.
41	Koniczyna perska	<i>Trifolium resupinatum</i> L.
42	Brukiew pastewna	<i>Brassica napus</i> L. var. <i>napobrassica</i> (L.) Rchb.
43	Kapusta pastewna	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>acephala</i> (DC.) Alef. var. <i>medullosa</i> Thell. var. <i>viridis</i> L.
44	Facelia błękitna	<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.
45	Rzodkiew oleista	<i>Raphanus sativus</i> L. var. <i>oleiformis</i> Pers.

III. ROŚLINY OLEISTE I WŁÓKNISTE

1	Rzepak	<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>silvestris</i> (Lam.) Briggs
2	Gorczyca sarepska	<i>Brassica juncea</i> (L.) Czernj et Cosson
3	Rzepak	<i>Brassica napus</i> L. (partim)
4	Gorczyca czarna	<i>Brassica nigra</i> (L.) Koch
5	Konopie	<i>Cannabis sativa</i> L.
6	Krokosz barwierski	<i>Carthamus tinctorius</i> L.
7	Kminek zwyczajny	<i>Carum carvi</i> L.
8	Słonecznik	<i>Helianthus annuus</i> L.
9	Len zwyczajny	<i>Linum usitatissimum</i> L.
10	Mak	<i>Papaver somniferum</i> L.
11	Gorczyca biała	<i>Sinapis alba</i> L.

IV. ROŚLINY ZBOŻOWE

1	Owies	<i>Avena sativa</i> L.
2	Jęczmień	<i>Hordeum vulgare</i> L.

3	Kanar	<i>Phalaris canariensis</i> L.
4	Żyto	<i>Secale cereale</i> L.
5	Pszenżyto	<i>x Triticosecale</i> Wittm.
6	Pszenica zwyczajna	<i>Triticum aestivum</i> L. emend. Fiori et Paol.
7	Pszenica twarda	<i>Triticum durum</i> Desf.
8	Kukurydza (z wyłączeniem kukurydzy cukrowej i pękającej)	<i>Zea mays</i> L.
V. INNE		
1	Ziemniak	<i>Solanum tuberosum</i> L.
2	Cykoria korzeniowa	<i>Cichorium intybus</i> L. (partim)
3	Winorośl	<i>Vitis</i> L.

Załącznik nr 3

WYKAZ GATUNKÓW ROŚLIN WARZYWNYCH I SADOWNICZYCH, KTÓRYCH WARTOŚĆ GOSPODARCZĄ ODMIAN (WGO) BADA SIĘ PO WPISANIU ICH DO REJESTRU

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
ROŚLINY WARZYWNE		
1	Burak ćwikłowy	<i>Beta vulgaris</i> L. var. <i>vulgaris</i>
2	Cebula	<i>Allium cepa</i> L.
3	Fasola zwykła	<i>Phaseolus vulgaris</i> L.
4	Groch siewny łuskowy i cukrowy	<i>Pisum sativum</i> L. (partim)
5	Kalafior	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>botrytis</i> (L.) Alef. var. <i>botrytis</i> L.
6	Kapusta brukselska	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>oleracea</i> var. <i>gemmifera</i> DC.
7	Kapusta głowiasta biała	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>capitata</i> (L.) Alef. var. <i>alba</i> DC.
8	Kapusta głowiasta czerwona	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>capitata</i> (L.) Alef. var. <i>rubra</i> DC.
9	Marchew jadalna	<i>Daucus carota</i> L.
10	Ogórek	<i>Cucumis sativus</i> L.
11	Papryka	<i>Capsicum annum</i> L.
12	Pietruszka zwyczajna	<i>Petroselinum crispum</i> (Mill.) Nym. ex A. W. Hill.
13	Pomidor	<i>Lycopersicon lycopersicum</i> (L.) Karsten ex Farw.
14	Por	<i>Allium porrum</i> L.
15	Seler zwyczajny	<i>Apium graveolens</i> L.
ROŚLINY SADOWNICZE		
1	Grusza pospolita*	<i>Pyrus communis</i> L.
2	Jabłoń*	<i>Malus</i> Mill.
3	Malina	<i>Rubus</i> spp.
4	Porzeczka	<i>Ribes</i> spp.
5	Śliwa domowa	<i>Prunus domestica</i> L.
6	Truskawka	<i>Fragaria ananassa</i> Duch.
7	Wiśnia pospolita**	<i>Prunus cerasus</i> L.

* Odmiany owocujące i podkładki.

** Odmiany owocujące.